H. T.

Kultūrinis bendradarbiavimas

Ponios Hollbach sūnus Willy turėjo trylika metų. Trylika — velnio tuzinas, trylika — nelaimę žadantis skaičius. Jei jūs praleistumėte dešimt minučių Willy draugijoje, tai jus apimtų siaubas, nelyginant nekaltą auką Laukinių Vakarų filme, bet jūsų padėtis skirtųsi nuo nekaltos aukos padėties, nes jūs nesulauktumėte Happy — End. Willy idealai buvo plėšikas Išdarinėtojas, Tarzanas ir indėnų vadas Baltaveidžių čirškintojas. Willy buvo drąsus, Willy buvo akiplėša, Willy buvo neišauklėtas ir nemandagus.

Ta dieną, kai kultūriniams tautų ryšiams sustiprinti Willy turėjo išvykti į Angliją pas ponią Gordon, o Jonny Gordon turėjo atvykti į Vokietiją, ponia Hollbach su baime galvojo apie ateitį. Baimė padidėjo, kai pas Hollbachus apsigyveno Jonny. Nes Jonny irgi turėjo trylika metų, bet čia trylika reiškė angelo skaičių, reiškė laimingą skaičių. Jonny buvo švelnus, švarus, mandagus ir darbštus vaikinas. Jis rūpestingai plovė indus nekieno neraginamas. Jis pasisiūlydavo nueiti į krautuvę, jis tvarkė lysves darže, jis dainavo gražias anglų liaudies dainas, jis buvo pamaldus, tiek pamaldus, kad ponia Hollbach ėmė galvoti, kad jis kvakeris. Jonny idealai buvo Šekspyras, šventasis Antanas ir karalienė Viktorija. Jonny nebuvo, tiesą pasakius, berniukas: jis buvo angelas. Štai koks buvo Jonny.

Ponia Hollmach dažnai negalėdavo užmigti, galvodama apie tai, kokį įspūdį padarė Willy poniai Gordon, Jonny mamai. Gal jis padegė jų namą, gal išrovė geriausias gėles sode, gal apdaužė automobilį? Gal jo jau ieško Scotland Yard? Ponia Hollbach neteko apetito, ponia Hollbach išrodė, kaip ligonis. Gal parašyti laišką tam Išdarinėtojui, tam čirškintojui — Spirgintojui? Ne, ne! Reikia griebtis skubių priemonių! Ponia Hollbach nusiuntė telegramą:

"Dėl Dievo meilės, Willy, elkis padoriai. Anglų berniukas — tikras angelas. Bučiuoju. Mama".

Bet ir Jonny gavo telegramą iš savo mamos. Atsitiktinai ta telegrama pateko į ponios Hallbach rankas:

"Dėl Dievo, Jonny, elkis padoriai. Vokiečių berniukas — tikras stebuklas. Bučiuoju. Mama".

Vertė E. J.

YRA RAKŠTIS JŲ AKYSE
"NAUJIENOS" BOLŠEVIKAMS

NAUJIENOS — PART 2 — Chicago 8, Ill. — Šeštadienis, Birželio-June 2 d., 1962 m.

Naujienų Antroji Dalis

NR. 618. CHICAGOS LIETUVIŲ LITERATŪROS DRAUGIJOS LEIDINYS XVIII METAI

Vienas iš Lietuviškos Šveicarijos ežerų...

Ką rusai padarė iš Mažosios Lietuvos?

Beviltingas gyvenimas prie Kuršių Marių

Vienas žvejys, gavęs progos iškeliauti į Vakarus, paskutiniu metu dvyliką mėnesių dirbęs žvejų kolchozuose Kuršių Marių pietiniame gale, papasakojo apie padėtį ir nuotaikas toje sovietų Rusijos okupuotoje ir aneksuotoje Mažosios Lietuvos dalyje.

Dabar daugumoje nuo karo išlikusių namų, kurių savininkai yra pabėgę ar kitaip karo metu išgaišę, rusai įkurdino atgabentus savus sovietžmogius rusus. Tie sovietinėje dvasioje užaugę žmonės, savo krašte dar skurdžiau gyvenę, čia atkelti pasijuto kaip tikrame "sapnų rojuje". Tačiau prigimę ir priaugę prie savotiškos rusiškos sistemos, gyvena jie tik ta diena. Kai buvusieji prūsai, ar ūkininkai ar žvejai, ištisoms gentkartėms ateitin stengdavosi sukurti geresnį gyvenimą, sovietų kolonistai rusai gyvena "iš saujos į burną", apie rytdieną visiškai nesirūpindami. Planavimas jiems yra valstybės reikalas ir dėl to jie neturi jokio intereso patys ateitį planuoti.

Tokio neplaningo gyvenimo viena didelė blogybė jau parodė rezultatus. Tai yra tas brakonieriškas žuvų gaudymo metodas. Čia ir žvejai yra suvaryti į "kolchozus", kaip ir visi žemės darbininkai. Kaip žemės kolchozų, taip ir žvejų kolchozų vadovybė privalo kasmet atiduoti sovietų valdžiai aukštus kiekius produkcijos. Besitengdama metai iš metų išpildyti savo kvotas, ji vertė žvejus kiek galima daugiau žuvės pagauti, visai nesirūpindama tuo, iš ko tas kvotas bepriguadys kitais metais. Šiandien ir Nemuno delta ir Kuršių Marios yra paverstos nevaisinga dykuma.

Buvusi labai derlinga žemė Nemuno Pakalnėje (Pakalna, Elchniederung) metai iš metų darėsi liesesnė ir vis mažiau bedavė derliaus, nes vandens reguliavimo įrengimai iš prieškarinių laikų liko apleisti ir sugriuvo. Didžioji dalis tos lygumos dirvožemio dėl kasmetinių aptvinimų pasidarė nebetinkama sėjai, o vešlios pievos spėjo išrūdyti. Tts pats su žvejyba Kuršių Mariose. Dėl beatodairiškos žvejybos pirmaisiais pokariniais metais šiandien Kuršių Mariose tiek išnaikinta žuvis, kad jau laikoma nebepraktiška ten bendrai bežvejoti. Tačiau prieš karą, kol Kuršių Marios buvo Lietuvos ir Vokietijos tvarkomos, jos buvo priskaitomos prie žuvimi turtingųjų vandenų skaičiaus. Jau 1957 metais Mariose žuvis buvo tiek išnaikinta, kad ligi tol žvejyba besivertę kolchozai turėjo likviduotis ir žvejai turėjo keltis į tolimesnius kolchozus prie jūros.

Šiandien visose Kuršių Mariose traukiamų tinklų žvejyba nebeįmanoma. Marių daugnas yra visiškai užterštas visokiausiu laužu ir atmatomis, vienomis, senais žvejybos kuolais, nuskendusiais senų tinklų įrengimais, laivų inkarais, laužu ir tt. Prie rusiškos tvarkos tinklų rudenį niekas nebeištraukdavo ir vandenyje pa-

(Tęsinys 3-me psl.)

Dienų Skeveldros

1.

Esu įveltas į... kryžiaus žygį. Ką čia sakaus, Trijų (T-didžoji) kryžių žygį. "Įvėlė" St. Žymantas (žr. "Dirva" Nr. 54), pacituodamas mano "Vilnius tarp audrų":

"Trys kryžiai, rodos, plaukia tarp dangaus ir žemės, išdidūs ir budėjime susirūpinę".

Tuojaus imuos "gynybos". Bet "bylon" įsigilinkime chronologiškai. Tai J. Jakštas (istorikas) išjojo ginti, atsiprašau — "griauti" kryžių. Esą ką būt nepadarę bolševikai (jie 1950 m. nakčia išsprogdino Tris kryžius), tą būt turėję kada nors padaryti patys lietuviai, nesgi kryžiai "savo pirmykščia kilme reiškia lietuvybės paneigimą ir senosios, pagoniškos, Lietuvos panieką".

Kur? Kodėl? Cituokime Jakštą:

"Atsakymas į tą klausimą veda mus į anuos XIX a. muravjovinius ir pomuravjovinius laikus, kada rusams rūpėjo matyti Lietuvą buvus "iskoni russkij kraj", o jos sostinę Vilnių nuo seniausių laikų turėjus stačiatikių rusų. Šiose aplinkybėse radosi legenda, kad trys stačiatikiai dvasiškiai ar vienuoliai, kurių vyriausias buvęs bene Eustachijus, dėl savo tikėjimo pagonies kunigaikščio Algirdo buvę čia pat Vilniuj nukankinti. Jų palaidojimo vieta tariamai buvęs anas kalnas Panery, ant kurio rusai jų atminimui pastatydino tris kryžius. Atsirado ir buvusiame rusų stačiatikių šv. Dvasios vienuolyne trys "negendami" lavonai, laikyti anų kankinių palaikais. Rusai juos išsivežė į savo kraštą, kai 1915 m. traukėsi iš Vilniaus. Prieš daug metų teko skaityti laikrašty žinutę, kad bolševikai po šio paskutinio karo leidę grąžinti tuos tris konservuotus lavonus į Vilnių, gal būt į tą pačią Š. Dvasios bažnyčią. Dėmesio vertas dalykas, jei jis būtų tikras".

Rusų (?) pastatytieji kryžiai išbuvo iki I Pasaulinio karo. 1915 —1916 m. jų vietoj pastatyta katalikiški kryžiai. J. Jakštas rašo:

"Nežinia, kokiais motyvais vadovavosi lenkiškoji Vilniaus valdyba, kai statė tris katalikiškus kryžius vietoj buvusių stačiatikiškų. Gal ji ir skyrė jiems paminklo tiek krikščionybės tiek sukilimų prieš caristinį pavergimą prasmę".

Taip ist. Jakštas. O ką sako kiti istorikai? Imu, štai, į rankas "Vilnių ir jo apylinkes". Tai A. Juškevičiaus ir J. Maceikos (vaiv. Bocianskio siautėjimo metais konfiskuoto, 1940 m. papildyta ir Spaudos Fondo išleista). 53 psl. skaitome:

"... moksliškai yra įrodyta, kad Algirdo laikais Vilniuje nė vienas pranciškonas nebuvo nužudytas. Padavimas atsirado XVI. a. pabaigoj, o sugalvojo jį patys pranciškonai. (Toliau mano pabrauktas! J. C.) **Pirmieji kryžiai ant Plikojo** (taip seniau vadinta! J. C.) **kalno buvo pastatyti** tariamųjų kankinių mirties vietoje **1613 —1636 m. Nuo to laiko kryžiai buvo atnaujinami ir keičiami iki 1869 m., kada pasenę patys išgriuvo. Naujų kryžių pastatyti rusų valdžia neleido. Tiktai 1916 m. buvo pastatyti nauji kryžiai...**"

Kurių istorikų pusėje teisybė?!

Beje, nugriautieji Trys kryžiai buvo lietuvio architekto, būtent — Antano Vitulskio (architekto ir skulptoriaus) projekto. Jo ir Šiluvos koplyčios projektas. Krokuvoj jo darbo Žalgirio kautynėms paminklas (pastatytas 1910 m., atidengime dalyvavo ir Vaižgantas), kurį naciai, Lenkiją akupavę, suskaldė. A. Vitulskis (g. 1877 m., mir. 1919 m.) savo kūrybos apvainikavimui statė Vilniuje Jėzaus Širdies parapijinę bažnyčią ("prancūzų moderniškojo stiliaus įtakoje").

1942 m. (prof. B. Sruogos užduotas) Vilniaus Radiofonas apklausė visą eilę architektų, dailininkų ir meno istorikų ar Trys Kryžiai derinasi su Vilniaus topografija. Dr. M. Vorobjovas atsakė specialia paskaita. Jo teigimu, lašas lašan. Lyg natūraliai išaugę. Arch. Landsbergio - Žemkalnio nuomone, A. Vivulskis, projektą beruošdamas, ilgai studijavo Vilniaus kraštovaizdį, ypač bažnyčių bokštų ir senųjų pastatų savitarpinį derinį.

2.

"Dirvos" red. S. Č(iuberkis) rašo:

"Kartą skubėdamas siauromis ir lenktomis Vilniaus senamiesčio gatvėmis, vienoje je jų sutinku dail. A. Valešką. Neprisimenu gerai mūsų pakalbio pradžios, bet žinau, kad pradėjo jis man aiškinti Vilniaus senamiesčio gatvelių planingumą ir tokio planavimo prasmę. Viskas buvę daryta su tiksliu apskaičiavimu, kad einantis tąja ar

(Tęsinys 2-me psl.)

DIENŲ SKEVELDROS

(Atkelta iš 1-mo pusl.)

kita kreiva gatve prieš savo akis turėtų tam tikrame nuotolyje kiekvieno namo fasadą. Nereikia nei galvos pasukti — prieš tave stovi pastatytas visu savo frontu architektūrinis paveikslas, tiek kartų nepastebėtas...

Ir kai taip tau kas praveria akis, tiek pati gatvė, tiek joje esantieji pastatai įgauna visai kitą pobūdį. Skubant tomis pačiomis gatvėmis, dienos rūpesčiai momentui pranyksta ir eini nusiteikęs, lyg būtum reto grožio ir ypatingos vertės architektūros galerijoje".

Cituodamas dail. A. Valeškos nuomonę apie senąjį Vilnių vėl ir vėl pasigendu tragiškai žuvusio dr. Mikalojaus Vorobjovo "Vilniaus Meno" (Kaunas, 1940 m.). Labai jau graudu, kad "Terra" (bijodama deficitą didinti) atsisakė savo projekto išleisti "Vilniaus meno" tremties laidą.

3.

Besklaidydamas "Tydzien Polski" randu smulkutę žinutę, kad mirė prof dr. Wladzimierz Holubowicz, 54 m. amžiaus. Mirė išvykęs į Švediją gydytis. Repatriavęs iš Vilniaus ans įsikūrė Wroclawe (buv. Breslau). Dėstė archeologiją ir vadovavo visai eilei kasinėjimų.

Prof. dr. Wl. Holubowicz yra baigęs Vilniaus Stepono Batoro universitetą. Kartu dirbo kaip žurnalistas. Vedęs dr. H. Cehah — archeologijos asistentę — įsitraukė išimtinai į Vilniaus proistorę. Priešais mane Vilniaus Krašto Lietuvių Sąjungos išleista brošiūra (Chicago 1956 m.) "Gedimino Kalno Vilniuje 1940 metų kasinėjimų pranešimas". Tai Elenos ir Vladimiro Holubowičių mokslinis ataskaitinis pranešimas.

Kasinėjimai buvo atlikti Vilniaus Miesto Muziejaus direkt. dail. A. Valeškos iniciatyva.

4.

Minutėlei į "Literatūrą ir Meną". I. Aleksaitė ir M. Petuchauskas rašo "Vaikams ar "vaikiškai"? Kliūna... rež. B. Lukošius, kad ans A. Tolstojaus "Auksinį Raktelį" statęs be... "partinio budrumo", lyg spektaklį spektakliui. Bet užtat giriama Kauno dramos režisierė A. Ragauskaitė už "Buratino nuotykių" pastatymą. Štai kas "sulig partijos reikalavimu" (cituojame):

"Čia Karabasas Barabasas (akt. A. Žekas) išeina į sceną su madingu cilindru, šiuolaikiniu fraku, ir vaikams tai iš karto primena nūdienius Vakarų biznierius. Duremaras spektaklyje — ne vien žolelių rinkėjas, o klastingas ir gudrus vienuolis. Štai džiaugsmo ekstazėje (auksinis raktelis surastas, Buratinas ir tėtė Karlas bus apgauti!) Duremaras pasileidžia šokio sūkurin, nusitvėręs už beskriejančių sutanos skvernų, kurie pridengia visai nešventą jo sielą. Kaip tik todėl rudas vienuoliškas apdaras tarsi vogtas kabo ant išdžiūvusios nuo neapykantos Duremaro figūros. Arba štai lapė Alisa (akt. L. Jasiūnaitė) ir katinas Bazilijus (akt. P. Kaminskas) iš tos pačios Barabaso-Duremaro kompanijos. Lapė — šiuolaikinė stileiva, tipinga miesčioniška "madam" su juodom kojinėm, madinga šukuosena ir blizgančiais rūbais.

O koks katinas Bazilijus su savo pilku elegantišku kostiumu, "golf" kelnėmis! Landaus ir kartu bailaus katino bruožai jame organiškai susilieja su gerai mums pažįstamo užjūrio "turisto" paveikslu.

Spektaklio veiksmas vyksta ne abstrakčioje, o būtent kapitalistinėje šalyje: apie tai byloja ir policininkai, tipingi amerikoniški "tvarkos saugotojai" su guminėmis lazdomis, apie tai kalba ir masinėse scenose be perstojo šmėkščiojąs seklys juodais akiniais".

5.

"L. ir M." Nr. 19 V. Žilinskaitė grįžta į partizaninių kovų metus. Apsakymėlis "Močiutė" vaizduoja žurnalistą, kuris neiėgavo "paslapčių". Močiutė tylėjo pasinėrusi savo mintyse. Tai buvęs linarautės metas. "Tada kely ir pasirodę jie. Kiek? Apie dešimt". Esą išžudę "komunistpalaikius" (anot jų) Valiulius. Tai buvę 1940 m. Simas buvęs paruošų įgaliotinis. "Už balkio komjaunuolio bilietą slėpdavo". Simą užklupę per mišką beeinantį — Ignas ("visai šalia kelio" "ant eglės šakos"). Ir ant šakos raštelis: "Atsiminkit visi, kas prieš mus — tam galas. Sovietų valdžia greit baigsis, kol nevėlu, ateikit į mišką. Vanagas".

Kodėl močiutė nieko nesako bolševikui žurnalistui? Ogi bijo — ir po tiekos metų! — Partizanų.

J. Cicėnas

PATAISYMAS

Praėjusio šeštadienio Naujienų Antroje Dalyje rašinyje "Seniausios istorijos knygų istorija" per neapsižiūrėjimą viena ištisa skiltis buvo atspausdinta dukart. Skaitytojai maloniai prašomi išbraukti šią vietą: Naujienų Antrosios Dalies 4 puslapyje (atkelta iš 3-čio psl.) išbraukti pirmoje skiltyje 17 eilučių, pradedant "Sinajuje rastas gavo. ... iki galo; išbraukti visą antrąją skiltį ir išbraukti trečioje skiltyje iš viršaus 27 eilutes iki "kusi manuskripta (rankraštį)".

SOPHIE BARCUS
RADIJO ŠEIMOS VALANDOS
Visos programos iš WOPA,
1490 kil. AM. 102-7 FM.
Lietuvių kalba: kasdien nuo pirmadienio iki penktadienio 10—11 val. ryto. — Šeštadienį ir sekmadienį nuo 8:00 iki 9:30 val. ryto.
Vakaruškos: pirmadieniais 7 v v.
Tel.: HEmlock 4-2413
7159 SO. MAPLEWOOD AVE.
CHICAGO 29, ILL.

Pulgis Andriušis

PERBĖGĖLIO VARGAI

Niekas nemyli politinio perbėgėlio. Buvusieji vienminčiai jį apšaukia išverstaskūriu, bliūdlaižiu ir kitais vardais, kokių net nenubolševikintas Lietuvių Kalbos Žodynas nėra surašęs. Dievaži, šlykštus užsiėmimas išduoti savo draugus, su kuriais dar vakar valgei-gėrei, gulei-kėlei, garbindamas tą patį alachą, puldamas kniūbščias prieš tuos pačius stabus. Vakarykščių draugų spiaudomas, šiandienykščių - įtarinėjamas jisai ir veda šuns gyvenimo būdą, nors ir kartais gauna gerai palakti. Bet gi ne į skalsą ir tas lakalas, taip sakant, vis patenka ne į tą gerklę, viską priseina atgal išžagsėti su ašaromis.

Neseniai ir aš pasidariau tokiu politiniu perbėgėliu: iš cigaretininkų partijos persimečiau į pypkininkus!

Kiekvienas persimetėlis, — kur gi ne! — stengiasi ideologiškai save pateisinti. Girdi, daktarų įrodymai neginčytinai nustatė priežastingumo ryšį tarp cigarečių rūkymo ir plaučių vėžio. Tačiau jei rūkai cigarus arba pypkę, sako minėtieji daktarai, tai reiškia tą patį, kaip ir visiškai nieko nerūkai. Kažkas, jei neklystu, sukasi apie vieną procentą mirtingumo. Vadinasi, reikia čigono laimės, kad į tą vieną procentą patekčiau būtinai aš.

Girdit, kaip šunsnukis gudriai galyoja, vieną kartą galutinai nusprendęs išverst savo kailį!

Ir, štai, aš jau beveik metai kaip gyvenu tokio persimetėlio nepavydėtiną gyvenimą.

Kaip jau paviršutiniškai minėjau, mano dabartinę partiją sudarė dvi susiblokavę frakcijos: cigarininkai ir pypkininkai. Kadangi pirmosios frakcijos nario mokestis man, nuolatiniam skurdžiui, nėra pakeliamas, tai, pasiknisęs savo šlamšto sandėlyje, suradau dar iš Vokietijos atsivežtas dvi pypkes. Dabar sunku būtų prisiminti, ar jos buvo įgytos doru, ar spekuliaciniu būdu, ar siuntinėlio iš Amerikos pavidalu (arčiausia tiesos bene bus pastaroji versija), tačiau abidvi pypkės buvo pačiame gerume, tinkamai įrūkytos, neperčiršintos, su neužjakusiu dūmtraukiu, be kombinuotų įrengimų, dvi paprastos, padorios medinukės. Į pirmosios (belgiškosios) puodelį galima įkišti visas nykštis, drungną dieną susišildant rankas, o į antrosios (angliškosios) — tilpo tiktai nagas tabokai pakrapštyti.

Pirmąsias dienas rūkiau tą su didesniu puodeliu bevažinėdamas atlapu australiniu tramvajum, šildžiausi sukrupusias rankas, piktai stebėdamas su cigaretėmis dantyse keleivius, kurie kiekvienu dūmo patraukimu beatodairiškai rieda į bedugnę.

Priešais mane kas rytas sėdi rimto amžiaus vyras su lietpalčiu, taip pat įsikandęs pypkę, gražiai išsisaugojęs nuo vėžio, ir visą laiką nežymiai šypsosi. Tur būt, senis patenkintas, kad jo partijos narių skaičius dar vienu priaugo.

Kitą rytą, apsčiai permiegojęs, beveik tiesiai iš lovos turėjau šokti tramvajun, atpakalia ranka susisėmęs kišeniun visus savo priklausinius. Atsiskaitau su konduktorium, o po to pamažėle imu atrankioti kur pypkė, kur kapšelis, kur degtukai, atsivėdėjęs skeliu ugnį ir jaučiu, kad padegtas tabakas atsisako duoti dūmą, visiškai neatsiliepia į manę kvietimą bendradarbiauti.

Išardau užsikirtėlę į jos sudėtines dalis, tramvajuj jų, žinoma, šiuo dienos metu nėra kur patogiai išsidėlioti, iš visų pusių nedraugingi veidai. Cibuką įsimetu kišeniun, galvutę neženkliai įspraudžiu saujon, slaptai susigraibau degtuką, šiaip taip pataikau dūmtraukin, pamaišau, traukiu atgal, degtukas negrįžtamai užlūžęs, vėl viską urmu suberiu kišeniun. Kaip niekur nieko šluostausi nosine pirštus, matyti, kvapas nekoks, nes moteriški keleiviai nusigręžė nuo manęs, kiti pakeitė vietas tramvajuj, dar dėkui jiems, kad nieko nepasakė konduktoriui, kuris visada užstoja gražiąją lytį viešoje vietoje.

Rimto amžiaus vyras su lietpalčiu priešais mane, kaitriai papsėdamas savąją pypkelę, matyti, sekęs visus mano slaptus veiksmus, žiūriu, šypsosi man tiesiai į veidą, o mieste išlipdamas ir sakys:

— Mokslas šiame krašte visuomet buvo brangus...

Mūsų santykiai visam laikui buvo užnuodyti. Nuo to ryto, prieš šokdamas į tramvajų, pirmiau apsižvalgau, kur tas pašaipa sėdi, ir tik po to, jei spūstis leidžia, pasirenku priešingą galą arba vidurinę pertvarą.

Mano pamotinės šalies žmonės, nors ir iš angliško kelmo spirti, bet nelabai metasi į pypkes, pilnai dar nesupranta paskutinių medicinos mokslo laimėjimų. Tarnyboje, kur dabar dirbu, tiktai keletas priklauso mano dabartinei partijai.

— Kaip šiandien tavo pypkė traukia — pro šalį eidamas meta žodį, bet jame nematai

(Tęsinys 11-me pusl.)

JEIGU NEBŪTŲ SENŲJŲ LIETUVIŠKŲ KNYGŲ, NEBŪTŲ IR NAUJŲJŲ!
Prof. Vaclovo Biržiškos "Senųjų Lietuviškų Knygų Istorija" yra veidrodis, kuriame atsispindi pirmųjų lietuviškų knygų kelias. Kietais viršeliais įrištos knygos kaina yra tik $3.00, minkšt. $2.50. Knyga Jums bus pasiųsta, jei atsiųsite pinigus šiuo adresu:
NAUJIENOS, 1739 So. Halsted Street, Chicago 8, Illinois

PERBĖGĖLIO...

(Atkelta iš 2-ro psl.)

jokio partinio nuoširdumo. Tai greičiau panieka, o ne vienminčio solidarumas.

— Iš kokio tvarto mėšlą čia dabar rūkai — klausia kitas tos pačios pasaulėžiūros bendradarbis.

— Kada mesi tą kailių raugyklą? — subamba trečias, užsiėmęs sau nosį, o patsai pleškindamas dar didesnį šlamštą.

Ir tatai vyksta pačiais geriausiais atvejais, vadinasi, kai mano pypkė išvysto didžiausią darbo našumą, be užsipuolimo leidžia sausutėlį dūmą, kaminėlyje neišgirsi jokio išsiderinusio garso!

Nepriėmė manęs naujoji partija išskėstomis rankomis, kaip to laukiau!

O, kita vertus, cigaretininkų partija dabar į mane žiūri perdėm priešiškai, nes iš pypkoriaus kaip ir iš ožio nieko gera negalima tikėtis, ypač nelaimės metu. Kaip žmonos, taip ir pypkės niekas tau nepasiūlys!

Štai, pavyzdžiui, svečiuojiesi pasaulinės lietuvių bendruomenės krašto apylinkės nario namuose, džiaugiesi taip gražiai išlaikyta lietuvybe, kurion įsimaišęs tiktai kas trečias-ketvirtas angliškas žodis. Iš visų salono kampų skleidžiasi jauki nuotaika. Atėjus laikui, gražioji lytis paprašoma leidimo užsirūkyti, visi vyriškosios lyties atstovai ima trauktis iškaštingas cigaretes, o aš dedų ant stalo tabokos kapšelį ir pypkę. Abiejų lyčių veidai tuojau nusmilksta įtartina šypsena, o šeimininkas, užbėgdamas nemalonumams už akių, pakiša cigaretę:

— Na, jau čia dabar, imk geriau gatavą!

Tvirtai laikydamas charakterį, — kol dar jo nespėjo paveikti minkštinamieji, — aš vis dėlto užsipleškinu savo puodinaitę. Kartkartėmis sukliurksi, stalo kaimynė, nebaigusi pasakojimo, nusisuka užimti kito svečio, bet užtat mano charakteris lieka nenukentėjęs.

Priėjus prie karštos paukštienos su slyvomis, kalboms apie namus ir mašinas pasiekus pačią viršūnę, staiga, jaučiu, mano pypkė, — papt, papt! — sausai atsisako veikti drauge su manim!

Belieka trauktis krapštiklius, išmontuoti įrengimus, visa tatai išdėlioti ant švarutėlės staltesės, rakinėti cibuką, gramdyti puodelį inteligentų akivaizdoje! Susvyruoja — subarška visi tavo pasaulėžiūriniai pamatai.

— Nesikrapštyk, prieteliau, še cigaretę! — tuo dvasinio nuosmūkio metu įsikiša šeimininkas, tiesdamas per svečių galvas vaišingai atlapą dėžutę.

Ir, štai, perbėgėlis vėl atverčia atgal savo pardavikišką kailį!

O bendruomenės nariai, pasinaudodami laikinu mano charakterio suminkštėjimu, parėję iš svečių, daro toli siekiančias išvadas:

— Matai, Pupindrickas užmaskuotai pradėjo taupyti. Atsineša užklerusią pypkę, viešai ją viesiems parodo, o paskui rūko svetimas cigaretes. Žiūrėk, kurią dieną išgirsim, kad jau nusišėrė trečią skylpą, ne be reikalo pasiprašė pilietybės...

— Ir dar kitiems nervus gadina, aiškindamas apie vėžį, nešasi gudresniu už kitus, prisiklausėm tokių Vokietijos lageriuose!

Susikompromitavęs bendruomenėje, nerandu paguodos ir nuosavų namų pastogėje. Nuolatinėse kautynėse dėl visur išmėtytų šluostiklių, apveltų baldų, pradegintų drabužių pats sunkiausias epizodas, kai vakare, užjakus per dieną pypkės kvėpavimo organams, imu kėsintis į kasdienės apyvokos daiktus. Patamsyje po šiukšlynus nesusigraibydamas dratgalio, pavyzdžiui, išsitraukiu iš žmonos nebaigto mezginio virbalą, su priesaikomis prižadu rytoj nupirkti visą tuzinį naujų, prisieki, kad ir to paties nesugadinsi, po vartojimo jį švariai su muilu nuvalysi. Bet moterys į tai žiūri metafiziškai, jų nuomone, po to virbalas pasidaro ne košer. Ne be to, kad nebūtų ir fizinių nuostolių, kartais per neatsargumą nusmaugi vienam kitam galvutę. Ar gi dėl vieno virbalo po to eisi į universalinį magaziną? Prie šių nepriteklių šeimos ūkyje dar pridėkime nepastebimai dingstančius įvairius plaukų kabliukus, siuvamosios mašinos sudėtines dalis, smeigtukus, lietsargio skeletvirbius, stambesnio kalibro adatas ir eilę kitų būtino vartojimo padargų.

Netekęs autoriteto namuose, nepakėliau savo vardo ir tarnyboje.

Tą dieną buvau tik ką nusipirkęs penktą iš eilės pypkę. Pigią. Kad netektų gailėtis ją sulaužius arba pametus. Dar nebaigęs išrūkyti cheminių dažų, pasidedu ją ant stalo atvėsti. Paskui, girdžiu, kažkas klankterėjo ant grindų. Žiūriu, begulinti mano naujoji, puodukas atskirai, kandiklis taip pat atskirai. Įvijinis kandiklio kimštukas buvo kaip piūklu nupiautas, vadinasi, dalys yra, o ansamblio sudaryti nebegalima.

Bosas, stebėjęs mano nelaimę ir kaip aš, pasisėmęs etiketinių popieriukų, bandau sulypdyt instrumentą nors vienam pasirūkymui, atneša man plastikinį kaspiną su stipriais klijais ir, juo sujungęs abidvi dalis, sako:

— Še, sprok, bet man darbas turi būt padarytas!

Pliūpterėjo dūmas net su liepsna. Apstojo mus keliolika bendradarbių, visi teikia patarimus, bet užuojautos nepastebėti jų veiduose. Kitų tyčia užsipleškina savo gerai užlaikytas brangias pypkes, pučia dūmus man stačiai į akis.

— Atiduok savąją vyriausiam įstaigos šiukšlininkui!

— Mesk nuo tilto į Toresno upę, kur ji ir priklauso!

Po to krautuvėse ėmiau stvarstytis brangiųjų pypkių, kur reikalingas tam tikras nusimanymas apie technikos mokslus, nes pradžioje, išardžius sudėtingus įrengimus, nebežinai, kaip vėl kožną sraigtelį tinkamai įvietinti, o ypač tramvajuj ar kitoj vietoj nelaimei įvykus.

Nespėjęs dar tinkamai techniškai įgusti, savo brangiąją turėjau išmesti sąšlavynan. Ir tai įvyko tą dieną, kai reikėjo atlikti pagrindinį valyną. Tiesa, krautuvininkas drauge su pypke man padavė maišelį, prikimštą su kaupu visokių šepetukų, plunksnų, grandiklių, kauptuvėlių, žnyplelių, girdi, dėl visa pikta, kartą per kelius mėnesius, ar dar rečiau...

Dar ir dabar jaučiu šiurpą, kai tą dieną žmonos išvarytas iš visų gyvenamųjų patalpų į seno laužo sandėlį, nudulkinau išmestą stalą, susiradau gumines pirštines, apsisiaučiau nuvalkiotu chalatu, ėmiau narstyti mechanizmą, prieš tai išdėstęs eilėmis precizinius valomuosius instrumentus, kurie po keleto operacijų jau nebetiko jokiam vartojimui. Bebaigiant montavimo darbus, atbėga žmona ir, pačmus šluotą, susėmė į šiupelį visus operacinius instrumentus ir užkasė darže duobėn. Į tą duobę įmečiau ir savo brangiąją, nes aiškiai supratau, kad tokios sudėtingos operacijos bus neprimtinos nei mūsų bendruomenei, nei australų visuomenei.

Po to vėl grįžau prie pigių, paprastų pypkių, tik dabar ėmiau jas pirkti ne štukomis, bet kilogramais. Iš ryto įsidedu vieną vartojamą, o antrą atsarginę. Ir abidvi iš karto prisikemšu. Mat, vieną kartą važiuodamas darban, drąsiai išsitraukiau pavartotąją, plačiai pliūpteriu degtuką, jis prikištas kur reikia sudegė ligi pat nago, bet tabakas nė nemanė užsikurti. Rimto amžiaus vyras su lietpalčiu to ir telaukė. Po poros tuščių mano papterėjimų vėl ėmė kikenti saujon, bet aš narsiai išsiimu atsarginę, greit prisivarau velniažolės ir iš pirmo patraukimo užsitveriu dūmų priedanga. Issisklaisčius debesėliui, žiūriu, anas vis dar šypsosi, o mieste išlipdamas iš tramvajaus, sako:

— Mačiau viską... nuo seno pypkininko nepasislėpsi...

Bet kai abidvi iš anksto prikimštos mikliai operuojant, ir tas kritikas nesuspėja pagauti mano šakar-makar.

Būčiau taip ir ligi šios dienos išsilaikęs pypkininkų partijoje, jei ne viena tarnybinė aplinkybė, vadinasi, kai kas aukščiau mano jėgų. Na, žinoma, cigaretininkų partijos bendradarbiai dažnai prikibdavo prie tabako rūšies, prie to, prie šio, bet viskas baigdavosi eiliniais juokais, teisinaus, jog mano giminėj vėžys yra labai paplitęs, jog vasaros metu, paleidęs dūmo iš pypkės, apvaldau savo sodelyje kenkėjus... Vieną dieną priešna prie manęs unijos atstovas, atpakalia ranka praskleidžia dūmus ir iškilmingai pareiškia:

— Gavau iš šios salės bendradarbių skundą, kur jie praneša man, kad tavo pypkė trukdo jiems darbą.

— Tai kokios išvados?

— Mesk vieną iš dviejų: pypkę arba darbą.

Paprašiau leist dar apsisvarstyt. Sutiko. Važiuodamas tramvajum namo nebeskaičiau laikraščio, degu pavartotąją — nejsiima, degu atsarginę — taip pat nejsiskelia! Tramvajui pasileidus pakalnėn plačiu keliu, trenkiu ant cemento abidvi pypkes iš karto, regis, dar neprisilietę žemės jos jau pasipilia į šimtus smulkiausių trupmenų.

— Aš senai taip maniau! — girdžiu už savęs balsą ir nebe kikenimą, bet palaidą kvatojimą, tokį džentelmenams neįprastą džiaugsmo pareiškimo būdą.

(Iš "Daina iš kito galo")

SKAITYK KASDIEN
NAUJIENAS
IR TEMYK SKILTIS
Lietuviai taipgi perka ir parduoda ir progas sužino tiktai per
NAUJIENAS

"NAUJIENOS" KIEKVIENO DARBO ŽMOGAUS DRAUGAS IR BIČIULIS

Donald Petkus Anthony Petkus
A. PETKUS & SŪNUS
NAUJA KOPLYČIA
MARQUETTE FUNERAL HOME
2533 West 71st Street
(Maplewood gatvės kampas)
GRovehill 6-2345 TOwnhall 3-2108
Pilnas laidotuvių aptarnavimas, įskaitant karstą ir pasinaudojimą mūsų gražiom koplyčiom, yra nuo $375.00; $430.00; $595.00; $650.00; $695.00; $750.00; $875.00; $895.00; $945.00; $975.00; $900.00 ir daugiau. Karstą galima pasirinkti koplyčioje.
GRAŽIOS INDIVIDUALINĖS KOPLYČIOS
Mašinoms pastatyti aikštė.
Lietuviams teikiam šios rūšies patarnavimus 30 metų.

IŠ KELIONĖS

(Tęsinys iš 9-to pusl.)

o kultūringas šių dienų krikščionis, būdamas Granadoj, turi aplankyti Alhambrą. Jeigu nelankysi, tai negali laikyt save kultūringos žmonių draugijos nariu. Aprašyt tos pilies ir to sodo detaliai negalima, nepašventus daugybės puslapių, o trumpai neverta, nes galima tik sugadinti įgytą vaizdą.

Tik viena pastaba čia reikia padaryt, būtent, kada arabas, pabaigęs dienos darbą, eidavo prausyklon, po to dievnamyje sudėdavo garbę Alai, tai atėjęs pailsio kambarin tarp kilimų ilsėdamas klausėsi geriausios savo laikų muzikos, kuri buvo skirta valdovo patenkinimui.

Ta pilis turi tokius tam reikalui skirtus kambarius. O vienok daugelis žmonių ir net istorikų juos vadina barbarais.

Po poros dienų lankymo Alhambros, grįžome vėl prie ispano, kuris gyvena pavėsyje (paunksnėje) laiko eigos nuneštoj didybėj.

Granados miestas plotu nėra didelis. Susikimšimas tik centre. Reikia pastebėti, kad statyba Ispanijos didesniuose miestuose vyksta sparčiai, taigi ir Granadoj. Daugiausia po to, kaip Amerika pradėjo statyti Ispanijoj savo bazes. Paėjęs nuo miesto centro apie 6 blokus, radau dulkėtą lietuvišką vieškelį. Ėjau juo gal apie tris kilometrus. Vieškelis atskiria miestą nuo sodžiaus dirbamų laukų. Vienoj pusėj yra gana aukštų miesto namų, kitoj pusėj yra gražūs žaliuojantys laukai. Čia daugiausia bulvės ir kitos daržovės. Prie šios dirbamos žemės, žmonės turi mažas gyvenimui trobeles. Jos žemutės, tinkas nuo jų labai apibyrėjęs, kaip kur stogai skylėti, vienur matosi langai, kitur jų nėra — išmušti. Kaip ir Algeciroj prie tų namelių matosi būreliai mažų vaikučių. Bėginėja basi. Kai praeini, kai kuriuose iš tų namelių išgirsti šuns balsą, taip kaip kad kadaise Lietuvoje eidamas kaimo keliu. Šunys čia irgi nėra kokie tai grynakraujai, o tik paprasti "murzos", bet geri namų sargai.

Nors transportacijai pradedama naudoti sunkvežimiai - trokai, vienok daug ir labai daug ypač priemiestyje yra naudojami asiliukai, kurie tinka vandens, žvyro nešimui prie statybos ir daugeliu atvejų pervežimui daiktų iš ūkio į miestą.

Šitas vaizdas nesudaro entuziazmo, bet tik iššaukia nusistebėjimą. Išskyrus porą didesnių Ispanijos miestų, kaip Madridą ir Barceloną, tai šis pilko žmogaus aprašymas tinka kiekvienam Ispanijos sodžiui, miesteliui ir didesnio miesto priemiesčiams.

Visur jis suvargęs, visur jo turi gailėtis, jeigu tu turi gero žmogaus širdį, protą ir jausmus. Žodžiu, jeigu tu esi tikras krikščionis.

Kaip paklausi ispaną kiek jis uždirba ir kaip apskaitai gyvenimo lygį, tai galima įsivaizduoti, kad Amerikos darbo žmogus būtų tokiam pat padėjime, jeigu jo uždarbis siektų tarp 40 ar 50 dol. mėnesiui, kuris iš to turėtų išlaikyti save ir savo šeimą. Baisu apie tai ir pagalvoti. Šiuos žodžius rašant, teko pastebėti New York Times International edition, gegužio 16 d., šių metų editorialą, kuris komentuoja, kad Frankui ateina problemos iš streikuojančių darbininkų, nors streikai Ispanijoj yra uždrausti, iš studentijos, kuri pradeda pabusti, ir iš inteligentijos, kuri pradeda balsiau kalbėti.

Romos bažnyčia, nujausdama tos atmosferos permainas, irgi prabilo. Sevilijos kardinolas, Ispanijos primatas, kitas kardinolas Pla y Deniel ir kiti kalba apie egzistuojantį socialinį neteisingumą, dėl kurio darbininkas ir kaimietis yra įstumti vargan ir skurdan. Čia reikia pridėti mažas klausimas. Ogi ar tik vakar ir šiandien tas skurdas užpuolė Ispanijos liaudį? Kur gi tie aukšti religijos ponai buvo pirma, per 22 su viršum metų nuo to laiko, kai Franko pradėjo valdyti Ispaniją, t. y. nuo 1939 metų.

Tada triumfavo su Franku visa katalikų bažnyčia ir engė Ispanijos liaudį taip, kaip jiems patiko. Bet apie jų problemas neverta daug rašyti. Jas turi išrišti jie patys.

Mes turime paliesti ir tai, kas Ispanijoj patraukia keleivio smalsumą. Jau minėjome, kad arabai yra palikę Ispanijoj savos kultūros likučius. Turistai tuo žavisi ir keliauja iš vieno miesto į kitą. Sevilija, Cordoba, Valencija, Granada yra lankomi kaip europiečių taip lygiai ir amerikiečių. Prie šių įdomybių reikia pridėti iš renesanso laikų meno kūrinius. Juos kiekvienas matė, kuris aplankė Madride būdamas Prado National Museum, The Royal Palace, Museum of Modern Art, arba Toledo šv. Tomo katedrą, El Escorial, kuris pagarsėjęs vienuolyno palociais ir Ispanijos karalių grabais, o dar yra aplankęs Barceloną, ir tame mieste gotiško stiliaus katedrą, taipgi yra užėjęs į Montserrat vienuolyną ir aplankęs daugelį puošnių Ispanijos bažnyčių. Jeigu jis yra katalikas, tai jo egzaminai išlaikyti ir jis grįžta į savo šalį pilnu "viduramžių riteriu" kovot su priešais už Ispanijos gyvenimo nuotaikas.

Ir dar toliau, kada jis atsistoja prieš El Greco pieštus paveikslus "Šv. Petro Ašarą" ir "Nukryžiuotas Kristus", tai jis savo gailesčiu taip priartėja prie tų paveikslų nekaltumo, kad jeigu jam jo dvasininkas sakytų, kad pasaulio pabaiga čia pat ir tu viską atiduok bažnyčiai ir tapsi išganytas, tai gero kataliko tas raginimas su kaupu būtų išpildytas. Šitaip turėjo bažnyčia viduramžiais, kada popiežiai ir kunigai skelbė pasaulio pabaigą.

Šitaip tapo turtinga Ispanijos bažnyčia, kada liaudis palikus skurde, viską atidavė jai ant "apierų".

Kad jis iš to skurdo nepakiltų, kad jo protas neprablaivėtų, kad jis nepradėtų kurti naują iš savęs kaipo žmonių nario tobulesnę draugiją, tai jam nuolat primenama, kad šios žemės kelionė jo yra trumpa, kad vargai po mirties pavirs į džiaugsmą, kad jis bus lygus Dievo akyse su turtuoliu, kad laimė jį visur tada lydės, kad jam nieko netruks ir palaimintas jis bus per amžių amžius. Bet tik ne šiame gyvenime.

Šitaip jo protą maitina vikaras ir jo klebonas. Jeigu tas žmogus truputį pradeda bruzdėti, — tai jiems talkon ateina prelatai ir vyskupai su ganytojiškais laiškais primindami, kad dievnamiai reikalingi. Saviems tvirtinimams paremti, jie skaito net ir enciklikas, ypač popiežiaus Jono XXIII 1961 m. išleistą (Mater et Magister), kurioje kalbama apie ispano vargą ir jo skurdą.

Prie savo kompanijos jie pasikviečia talkon visokio plauko vienuolius ir vienuoles. Visa šita apaštališka galybė veikia tik tam, kad ispanas neišsprūstų iš jų paklusnybės ir kontrolės. Žodžiu, kad jį galėtų išlaikyti viduramžių įtakoj.

Kas lanké jų bažnyčias, tai tas atsimins kaip daug jos turi savo "patronų". Kiekvienas "patronas" turi aukoms dėžutę. O tie patronai taip "nutaisyti" kaip "El Greco "Šv. Petro Ašaros" paveikslas, kuris, rodos, kalba, sakydamas: "Viešpatie, dovanok man..." Jie, rodos, prašyte prašo iš tavęs aukos ir žada tau pagalbą. Žmogus auką duoda, ir kai pagalbos nesulaukia, tai supykęs norėtų auką atsiimti, bet raktas nuo dėžutės yra pas kleboną...

Jeigu dvasininkų įtaka liaudžiai silpnėja, tai tada jiems pagalbon ateina Franko "mašinerija", kuri turi gal tiek skirtingų policijos kadrų, kiek Ispanijoj yra skirtingų vienuolių ordinų.

Šitas aparatas subudavotas gabiai ir jis gabiai prižiūrimas ir valdomas. Kitaip jis neegzistuotų.

Tik šito aparato dėka yra sutramdytos Ispanijos žmogaus protinės ir dvasinės jėgos. Šitie pančiai yra viduramžių simboliai, kurie primena Torkvemados galią. Ir kaip lankai Ispanijoj didžiuosius vienuolynus, katedras ir viešus valdinius rūmus, tai, rodos, tik ir dvokia ta atmosfera, kuri nuslopino ispano didybę ir pavergė kapucinų vargui ir paklusnybei.

Į šitą dvasinę vergovę reikalinga mums lietuviams atkreipti dėmesį. Ispanijos niekas nepavergė. Ji išvijo 15 šimtmečio pabaigoj maurus iš savo žemės. Jos žmonių dvasia nebuvo parblokšta, bet pakilus. Ją parbloškė pati Ispanijos tvarka, kada Inkvizicija trempė individualią žmogaus laisvę ir ją eliminavo, kada 400,000 žydų dėl to turėjo palikti Ispaniją ir intelektualios žmogaus jėgos buvo nukreiptos vien tik dangaus link. Visa tai sukūrė Ispanijoj vargą, skurdą ir žmogaus nuvertinimą.

Chicagos Lietuvių Literatūros Draugija
atpigino šias knygas:

1. JUOZO ŠVAISTO PETRAS ŠIRVOKAS, buvo $2.75, o dabar tiktai $2.00
2. VINCAS KREVĖ MICKEVIČIUS, 188 psl., buvo $2.00, o dabar tiktai $1.00

Užsakymus siųskite šiuo adresu:
NAUJIENOS — 1739 So. Halsted Street
CHICAGO 8, ILLINOIS

Geriausia dovana kiekviena proga!
Lietuvio rašytojo knyga anglų kalba!
32 trumpos apysakaitės, daugiausia iš studentų gyvenimo Lietuvoje.

A KISS IN THE DARK
By J. JASMIN

Translated from the Lithuanian by Milton Stark.

Kaina $2.00 — įrišta $3.00.
Siųskite Jūsų užsakymą su pinigais ar čekiu:

NAUJIENOS
1739 So. Halsted Street, Chicago 8, Ill.

GEROS DOVANOS NAUJIEMS METAMS

Šios knygos parduodamos dabar "Naujienose" su didelėmis nuolaidomis:

Dr. A. J. Gussen — DANTYS, jų priežiūra, sveikata ir grožis. Kietais viršeliais, vietoje $4.00 dabar tik $3.00
Minkštais viršeliais tik $2.00

Dr. A. J. Gussen — AUKŠTA KULTŪRA — ŽIAURŪS ŽMONĖS. Kelionės po Europą įspūdžiai. Vietoje $2.00 dabar tik $1.50

Galima taip pat užsisakyti paštu, atsiuntus čekį arba money orderį.

NAUJIENOS,
1739 SO. HALSTED ST., CHICAGO 8, ILL.

KĄ RUSAI...

(Tęsinys iš 1-mo pusl.)

likti kitam pavasariui jie supuvo ir sugriuvo: taip pat likosi visi kuolai ir tinklų pritvirtinimai. Naujus tinklus kitą pavasarį paprastai ištempdavo gretimais pernykščiųjų, kol per ateinančią žiemą ir tie tokiais pat pavirsdavo. O Marių dugno niekas valyti nėra nė bandęs.

Panašiai yra su pačiais Kuršių Marių pakraščiais ir Nemuno bei kitų vandens srovių įtakomis.

Buvę švarūs, sausi, prižiūrimi krantai, šiandien yra nebepažįstami, apžėlę krūmokšniais, didelėmis vandens žolėmis, apnešti vėjo iš vandens suvarytomis Mariose sutrešusiomis žolėmis ir visokiais žabarais, taip kad pamariais, ties įtakų žiotimis platūs plotai yra virtę nebepereinamomis žriunglėmis. Net pylimai ir molai iš dalies smėliu užnešti, iš dalies jau apgriuvę. Pataisoma tik tiek, kiek būtiniausiai tam kartui reikia. Net vandens paukščiai ir Pakalnėje gyvenę žvėreliai yra išnykę. Šis žvejys per kiaurus metus bemačęs tik vieną garnį ir vieną stirną.

Pravyvenimo standardas, tiek ateivių rusų, tiek vietinių, kurie yra dar išsilikę, neapsakomai žemas. Iš Rusijos atnešti du pragyvenimo būdai — vagystės ir kyšininkavimas. Vagystės pasireiškia, kai žvejų kolchozininkas sugeba papildomam maistui kokią žuvį "nukniaukti". Žuvų sriuba su bulvėmis, druska ir svogunais šiandien yra svarbiausia žvejų holchozuose patiekmenė.

Kiekvienas kolchozo žvejys turi po pusę margo žemės sklypelį, kuriame užsiaugina bulvių, agurkų ir svogūnų, bet už tai turi mokestį mokėti. Beveik kiekvienas dar turi po karvę, nuo kurios vėl turi valdžiai duoti pieno duoklę.

Praėjusių metų pavasarį visa Pakalnė pervyneno didelį potvynį. Tik Nemunyne pylimai dar apsaugojo mažą dalelę sauso grunto. Į visą Pakalnę buvo atsiųsti rusų kareiviai su karinėmis valtimis žmonėms ir gyvuliams gelbėti. Ir Nemunyne raudonarmiečiai buvo paruošti gelbėjimo akcijai. Laimei, be jos apsiėjo. Maisto labai stokavę, šio krašto gyventojai dėl potvynio katastrofos atsidūrė dar blogesnėje padėtyje. Bulvių nebebuvo galima gauti net sėklai. Praėjusi žiema Pakalnėje buvo dar blogesnė ir iki šio pavasario išbaigė visą, kas ką beturėjo valgomo. Gyventojai gyvena be jokios vilties dėl ateities.

Karaliaučius perstatomas pagal rusišką stilių

Karaliaučiaus, rusų okupantų pavadinto Kaliningradu, sovietas (taryba) nutarė miestą priderinti žvejybos centro reikalams. Kaip raudonosios kariuomenės tiekimo uostas jis jau iki šiol yra gerokai įrengtas. Dabar planuojama dviejų kilometrų ilgumo krantinė su pastatais šaldytuvams, sandėliams ir su rampomis prekių pakrovimui ir iškrovimui.

Susisiekimas pagilintu jūrų kamalu tarp Piluvos ir Karaliaučiaus yra labai gyvas. Čia yra laikomi sovietų zonoje pastatyti sovietiniai prekių pergabenimo laivai (frakteriai) ir trateriai (žvejų laivai). Pats Karaliaučiaus miestas yra vietomis nebepažįstamai pasikeitęs. Karas ir sovietų okupacija iš šios buvusios Rytprūsių sostinės jau spėjo padaryti charakteringą rusišką miestą. Daugumas senųjų gatvių yra visiškai sulygintos ir nebėra nė žymės, kad gatvių būta. Padarytos naujos aikštės ir naujose vietose pristatyta naujų pastatų grynai rusiško sovietiško modelio, kaip Maskvoje. Tik uosto dalis liko veik nepasikeitusi.

Sovietų žiniomis, didžioji Karaliaučiaus gyventojų dalis dirba žuvies pramonėje. Žuvies kombinate dirba daug tūkstančių žmonių, daugiausia moterys. Žuvų konservų fabrike 70 nuošimčių darbininkų yra moterys. Daug žvejų kolchozų darbininkų meta savo kolchozus ir stengiasi čia gauti darbą, nes, pasak "Kaliningradskaja Pravda" čia esąs geresnis uždarbis.

Trys didelės laivų statyklos užimtos karo laivų remontu ir tralerių bei valčių statymų Be to, čia statomi motorlaiviai jūrininkų ir policijos reikalams, susisiekimui Prėgliaus upe kontroliuoti. Žvejų uoste turi savo bazę dvylika tolimos žvejybos okeaninių tralerių; dabar statomas 3000 tonų žvejų aprūpinimo laivas ir žadama Karaliaučiuje išvystyti modernų žvejybos laivyną.

Karaliaučius šiandien yra vienas hermetiškiausiai uždarytų miestų, kur be specialaus leidimo net sovietų valdomosios zonos gyventojai negali įžengti. Uostas tebėra spygliuotų vielų "geležine uždanga" aklinai atkirstas nuo miesto. Uoste visas susisiekimas su Dancigu ir kitais sovietų okupuotais Baltijos pakraščio uostais vyksta "vidaus saugumo kariuomenės" griežtoje priežiuroje.

J. P.

SIŲSK PINIGUS Į SSSR

TIK GRAMERCY DUODA JUMS
- **Pilną garantiją**
  Mes turime Bankų ir Apdraudos Departamento leidimą ir bondyti iki $20,000.00.
- **Geriausias pristatymas**
  Maždaug 10—14 dienų.
- **Išmokama pilnai**
  Nieko neatskaičiuojama.
- **Pasirašytos kvitos**
  Tik mes vieni duodame pasirašytas gavėjo kvitas už visus persiuntimus.

Kursas: 9 rubliai už $10.00. Už patarnavimą — iki $35.00 — $3.50. Virš $35.00 — 10%.
Specializuojasi nuo 1947 m.

GRAMERCY Dept. D.
744 Broad Street, Suite 925
Newark, New Jersey

SIUNTINIŲ DEPARTAMENTAS
118 E. 28th Street, Suite 906
New York 16, N. Y.
N. Y. Telephone: MU 9-0598

PASIMATYKIT SU STANLEY LITVINU

APIE SAVO NAMO INSULIACIJOS PROBLEMAS.

Dabar yra laikas tinkamai įrengti savo namą vasarai ir žiemai.

Mes turime išdirbtą reputaciją pilno pasirinkimo A-1 rūšies stako lentų ir namams materiolų.

CARR-MOODY LUMBER COMPANY
3039 SO. HALSTED STREET — Tel.: VICTORY 2-1272
STANLEY LITWINAS, Mgr. — LIETUVIAI SALESMONAI

Taupykite per paštą.
APMOKAME VISAS PAŠTO IŠLAIDAS
FIRST FEDERAL SAVINGS & LOAN ASSOCIATION
Auk ir gauk aukštesnius dividendus mūsų 49-toje Valstybėje — Aliaskoje. Visos santaupos apdraustos.
4,75% pridedama kiekvieną pusmetį.
Kiekviena sąskaita iki $10,000 yra apdrausta.
Mes esame narys F.S.L.I.C. fondo.
Pinigus atsiuntusiems iki mėn. 10-tos, procentai mokami nuo mėn. 1-os dienos.

FIRST FEDERAL SAVINGS & LOAN ASSOCIATION
ANCHORAGE, ALIASKA

First Federal Savings & Loan Assn.
125 5th Avenue, Anchorage, Alaska
Funds enclosed $.....
Please send additional information
NAME .....
ADDRESS .....
CITY ..... ZONE ..... STATE .....
Dept. AFN

PRIETELIAU, GERIAUSIA DOVANA SAVO DRAUGAMS — UŽSAKYTI "NAUJIENAS"

VACLOVO BIRŽIŠKOS KNYGOS
"Naujienose" galima gauti šias prof. Vaclovo Biržiškos lituanistines knygas:

1. Senųjų lietuviškų knygų istorija, I dalis, 208 pusl. $2.00
   kietais viršeliais $3.00
2. Senųjų lietuviškų knygų istorija, II dalis, 226 pusl. $2.00
   kietais viršeliais $3.00
3. Aleksandrynas, senųjų lietuvių rašytojų, rašiusių prieš 1865 m., biografijos, bibliografijos ir biobibliografijos, I tomas, 431 pusl., kieti viršeliai $7.50
4. Praeities pabiros, rinkinys straipsnių iš Lietuvos praeities, 352 pusl., kieti viršeliai $6.50

Čia suminėtas knygas pasiųsime paštu, jei nurodytas pinigų sumes čekiu ar Money Orderiu pasiųsite tokiu adresu:

"NAUJIENOS", 1739 So. HALSTED STREET
CHICAGO 8, ILLINOIS, USA.

4¾%*
Annual rate effective April 1, 1962
PLUS!
* PLUS ALL POSTAGE COSTS

- **Plus Safety You Can Bank On!**
  Your savings are insured to $10,000 by an agency of the U. S. Government — Federal Home Loan Bank System.
- **Plus Extra Days Of Interest**
  Funds received or postmarked by the 10th of each month earn interest from the 1st of the month. Of course, your interest is the highest — 4¾% compounded quarterly.
- **Plus History Of Success**
  We have a proud record of 33 years of service — a record that includes higer-than-average reserves and the added protection of membership in Allied Empire, Inc., with assets of $19,000,000.

We pay AIRMAIL postage both ways. Fill in this coupon, mail with your deposit to open you account. Or check here ☐ for pre - paid AIRMAIL deposit forms.

SAN GORGONIO
SAVINGS & LOAN ASSOCIATION
50 So. First St. — Banning, Calif.

SAN GORGONIO
SAVINGS & LOAN ASSN.
Dept. A.F.L.
50 South First St., Banning, Calif.
I want to start earning 4¾% PLUS on my savings right away. Please open an account in the name of:
NAME .....
ADDRESS .....
CITY ..... STATE .....

Norintiems atostogas praleisti savo gimtajame krašte dar yra vietų laive

M. S. BATORY

kuris išplaukia iš Montrealio liepos 6 dieną

Maloni ir patogi kelionė į Sauthampton, Kopenhagą ir Gdynią (Lenkijoj), iš ten toliau galite keliauti traukiniu ar mašina į kitus rytų Europos kraštus.
Be to iš Montrealio išplauks laivai: rugpiūčio 10, rugsėjo 14, spalių 15 ir lapkričio 13 dienomis.

Batory — tai modernus, be dėmelės švarus laivas, su nepaprastai gražiai išpuoštais svečių kambariais ir patogiomis erdviomis kabinomis. Jūs pasidžiaugsite šiltu draugiškumu, tradiciniai puikiais valgiais ir mandagiu patarnavimu, siekiančiu patenkinti keleivius ir jiems padėti.

275 svarus bagažo vežame veltui.

Dėl rezervavimo ir informacijų pasitarkite su savo vietiniu kelionių agentu arba

GDYNIA AMERICA LINE
220 BAY STREET TORONTO, CANADA

Gerame name geras oras

Jau dvi savaites kaip septyniasdešimt siuvėjų, kurios kartu sėdi vieno fabriko darbo patalpoje, jaučiasi daug geriau negu prieš tai.

Našesnis pasidarė ir jų rankų darbas. Galvos skausmai, nuo kurių anksčiau kentėjo kai kurios mergaitės ir moterys, dingo.

Taip pat baigėsi ir dažni jųjų ginčai. Atrodo taip, jog visas "įmonės klimatas" pasikeitė pozityviai.

Ir tikrai taip įvyko.

Tą didelę patalpą atremontavus, lubose buvo pakabinti stačiakampiai vielų sietai. Kokiam tikslui — siuvėjos nežinojo ir niekas apie tai joms nieko nesakė.

Šitų įmontavimų lubose tikslas buvo darbo patalpoje padaryti dirbtinį puikų orą, taip sakant, sveiką orą, kokį turimė kalnų aukštumose bei viršum vandenynų.

Šitokio oro produkcijos priemonė yra elektra. Ir kaip čia viskas vyksta — priklauso prie įdomiausių ir žmogaus kūne biologiškai dar labai mažai ištirtų procesų.

Šiuo klausimu medicinai atcityje teks labai daug ką išaiškinti. Dabar mes žinome, kad mūsų gera savijauta ir mūsų darbingumas žymia dalimi priklauso nuo elektrinių vyksmų ore. Čia susipažinkime su keliais pavyzdžiais praktikoje.

Vienoje Saaro krašto naujai pastatytoje mokykloje klasių kambarių lubose buvo įtaisyti vielos sietai. Mokytojai tuojau pastebėjo, kad mokiniai pasikeitė, darbus atliko greitai ir su pamėgimu. Ir apsirgimų buvo mažiau, negu prieš tai.

Viename farmaceutiniame fabrike, kuris gamino serumą, nebuvo galima išvengti vienos blogybės: pakrovimų patalpoje serumas dažnai sugesdavo. Tačiau vielų sietus įrengus oras pasidarė sterilizuotas.

Su tais elektros pakrautais vielų sietais išradėjui, Heidelbergo inžinieriui dr. Fritz Hahn, pavyko pagaminti dirbtinį orą, kurį galima visai pagrįstai vadinti sveikatos oru.

Už šitų praktiškų išbandymų glūdi moksliški tyrimai, kuriuos pirmiausia pravedė bioklimatikai.

Taip, mes visi žinome, kad mes tam tikrame ore jaučiamės labai gerai, o kitame — priešingai, labai blogai.

Dažnai šitie sunegalavimai būna siejami su fenu (Foehn).

Fenas yra šiltas, sausas, vėjas, kuris iš pietų stumiasi labiausiai prie Alpių artimesnėse srityse.

Tačiau feno negalavimai yra pastetebmi ir toli nuo kalnų esančiose srityse, kur fenas visai nepasirodo, pavyzdžiui, Reino slėnyje, tarp Bazelio ir Fraknfurto. Daugelis žmonių kenčia nuo feno taip pat oro frontų perslinkimo metu, audrai artėjant, šaltam orui prasiveržiant.

Ieškant šitiems reiškiniams priežaščių buvo panaudoti visi metoreologams prieinami matavimai: temperatūros, drėgmės, oro spaudimo, vėjo greičio. Ne vienas šitų reiškinių negalėjo būti pripažintas tikru negalavimus sukeliančiu kaltininku.

Tada buvo imtasi oro elektros tirimo, ir čia buvo atidengti įdomūs reiškiniai.

Iš kasdieninio sąlyčio su elektros ir radijo įtaisais kiekvienas žino du elektros polius: negatyvų ir pozityvų. Tarp polių laikosi įtampa, kurią išlygindami mes gauname elektros energiją šviesos šaltinių, motorų energijos, lygintuvų (prosų) šilumos arba radijo bangų formose.

Žemės rutulys yra negatyviai pakrautas, o oras priešingai — pozityviai. Ir tarp abieju polių laikosi pastovi elektros srovė. Šitoje srovėje teka medžiaga, ionais vadinama. Tai yra molekulių bei atomų elektros pakrautos delelytės.

Dabar jau yra išaiškinta, kad laike puikaus oro, kuriame žmogus jaučiasi gerai, nuolat pastovi srovė — nulatinė srove — iš pozityvaus oro teka į negatyviai pakrautą žemę.

O kai šita oro būklė dėl feno, frontų perslinkimo bei kitų judėjimų būna suardoma, tai reiškia, jog yra paliesta nuolatinė srovė. Ji būna perviršyta kintamos srovės, kuri kyla iš oro trukdymo. Kintamoji srovė teka ne visada ta pačia kryptimi, — ji savo kryptį kaitalioja įvairiai. Dėlei to ji, mūsų nelaimei, pakeičia ir daugelio žmonių savijautą: žmonės apserga dėl oro pasikeitimų!

Tai gali būti įrodyta eksperimentais.

Galima dirbtinai pagaminti nuolatinę ir kintamą sroves. Bandomieji asmenys patalpinami patalpoje, kurioje vyrauja teigiamai veikianti nuolatinė srovė. Nepastebimai inžinierius įjungia kintamą srovę. Nesuprasdami dėlko, dalyviai pajunta, kad jiems pasidaro sunku kvėpuoti, pradeda skaudėti galva ir pasidaro prislėgta savijauta.

Juo mažiau yra ore ionų, tuo geriau jaučiasi žmogus. Kubiniame centimetre randama ionų aukštumose nuo 500 iki 1,000, lygumose — nuo1,000 iki 5,000 ir miestuose — nuo 5,000 iki 50,000. Šitas skaičius uždarose patalpose gali pakilti kubiniame centimetre iki 100,000, o darbo patalpose, kur daug žmonių, iki 400,000.

Slėniuose ionų kiekis visada yra didelis, o kai kuriose vietovėse, pvz. Mark Brandenburg su Berlynu, labai mažas. Tad ir yra žinoma, kad "Berlyno ore" daugelis žmoniu jaučiasi gerai.

Iš matavimų namuose yra paaiškėję, kad mediniuose namuose ionų kiekis palyginant yra mažas, o gelžbetoniniuose pastatuose ypatingai didelis.

Jeigu pagalvosime, kad didelis žmonių skaičius gyvena didmiesčiuose ir daugelis jų nių pastatų uždarose patalpose, tai galėsime suprasti, kodėl yra svarbūs ionų kiekio tyrimai.

Sutrikimai oro elektros lauke, t. y. elektros pakrautoje atmosferoje, trukdančiai veikia ir mūsų kūno medžiagų apykaitą.

Kiekviena gyva būtybė susideda iš didelio skaičiaus molekulių, kurios yra suskilusios į ionus. Šitas suskilimas yra labai svarbus faktorius medžiagų keitimosi vyksmams. Jei jis yra sutrukdytas, tai taip pat yra sukliūdyta celėse ir organuose medžiagų apykaita.

Pastovi ionų srovė puikaus oro metu, kiek mums jau žinoma, padeda šituos medžiagų vyksmus sureguliuoti. Mat, šiuo atveju vykstąs ionų pasikeitimas tarp kūno ir oro spartina medžiagų apykaitą, skatina kraujo apytaką ir, kaip yra išaiškinta, prisideda prie deguonio kiekio padidinimo kraujuje.

Ionai veikia dar ir kitką: ionai puola taip pat dulkių dalelytes arba mikrobus, taigi mažas nematomas dalelytes, kurios skraido ore. Elektros srovė juos visus su dulkėmis, kvapų delelytėmis ir bakterijomis nusineša į sietus.

Tokiu būdu oras nuo tų dalelyčių lieka išvalytas.

Šitie įtaisai taip pat su pasisekimu buvo įrengti restoranuose.

Pagaliau ir ligoninės buvo tuo aprūpintos, kai gydytojai išaiškino, jog vielų sietai yra visai nekenksmingi. Daugeliui žmonių, kurie sunkiai kenčia dėl oro pakaitų, buvo pagamintas mažas įtaisas "namų naudojimui". Jis susideda iš dviejų elektrodų, kurie prieš uždedant ant šlaunies ir viršutinės rankos suvilgomi vandeniu (sudrėkinami). Abu elektrodai yra vielomis sujungti su baterija, kuri padedama po pagalves.

Šitų prietaisų naudojimas ir patalpose prie lubų įtaisymas vielos sietų apsaugo žmones nuo žalingų oro elektrinių įtakų ir išsugdo atsparumą.

Po kurio laiko žmogaus organizmas yra taip "pakrautas", jog jis ir be šitos apsaugos jau turi imunitetą prieš sutrikimus.

Iš vokiečių kalbos vertė.

L. Kvečas

Greta Garbo taupumas

Vidujinį konfliktą pergyveno Greta Garbo laike jos buvimo Cap d' Antibes, prancūzų Rivieroje. Taupi ir žmonių vengianti filmų milijonierė pametė savo tamsius akinius. Ją labai kamavęs nemalonus klausimas, — pirkti naujus akinius, ar viešbutyje pasilikti be akinių? Jos taupumas pagaliau žmonių vengimo įproti nugalėjo: 58 metų Greta pirmą kartą po dvidešimt metų viešai pasirodė be tamsių akinių..

BIZNIERIAI, KURIE GARSINASI "NAUJIENOSE" — TURI GERIAUSĮĮ PASISEKIMĄ BIZNYJE — GARSINKIS IR TŲ

Tik moterims

Baras, kuriame gali pasivaišinti tiktai moterys, dabar įsteigtas Newcastle, Anglijoje. Šita naujienybė yra anglų alaus bravarų bendrovės eksperimentas.

Anglijoje alaus lokalų dauguma turi greta atskirus barus, kurie yra skirti tik vyrams. Čia stiprioji lytis jaučiasi laisvai. Susitinka pažįstamus, pasakoja naujus anekdotus, lošia biliardą bei kortom ir tuo pat laiku išgeria kelis alaus stiklus.

Kodėl negali turėti taip pat ir moterys atskirą, tik jom skirtą "gėrimų užeigą"? Šiam klausimui kito atsakymo nėra, kaip tik išbandymas.

Bernard Hale, naujo Newcastle moterų baro šeimininkas, praneša apie pasigėrėtiną sėkmę. Jis sako, kad iki šiol moterys, kurios kartu su savo vyrais apsilankydavo jo restorane, išgerdavo vieną arba, daugiausiai du alaus stiklus. Tačiau dabar naujoje "Only for Women" patalpoje, kur vien moterys pačios sąskaitas apmoka, iškilo pareikalavimas brangiausių gėrimų. Taip pat rafinuotas "kokteilis" daug dažniau reikalaujamas, negu paprastas alus.

Kaip ir galėjo laukti, moterų išgertuvės visada yra lydimos gyvu pašnekesiu. Svarbiausiomis kalbų temomis būna vaikai, mada, ligos ir virimo receptai.

Moterų baras Newcastle neilgai bus vienintelis, nes didieji britų bravarai, jų koncernui priklausančiuose lokaluose, rimtai ruošiasi po vieną kambarį įsteigti "Only for Women".

Napoleonas buvo nunuodytas?

Neseniai Anglijoje Glasgovo universiteto teismo medicinos instutute buvo atliktas plaukų tyrimas imperatoriaus Napoleono, kuris 1821 m. gegužės 5 d. mirė ištrėmime Atlanto vandenyno Šv. Elenos saloje po ilgos ligos. Čia kalbama apie plaukus, kurie, kaip manoma, buvo paimti iš Napoleono antrą dieną po jo mirties. Tyrimo daviniai patvirtino švedų mokslininkų, dr. Sten Forshufvud ir dr. Anders Wassen, įtarimą, kad imperatorius buvo nuonuodytas. Plaukuose rasta trylika kartų tiek arseniko, kaip normalaus žmogaus plaukuose. Švedams įtarimas kilo iš to, kad Napoleono ligos simptomai, kurie baigėsi mirtimi ir priskiriami, tarp kitų ligų, skilvio vėžiui, kepenų uždegimui ir maliarijai, labai atitinka apnuodijimui arseniku.

"NAUJIENAS" SKAITO VISŲ SROVIŲ ŽMONĖS: DARBININKAI, MOKSLININKAI, VALSTYBININKAI, DVASININKAI, PROFESIONALAI IR BIZNIERIAI. JIE ŽINO, KAD NAUJIENOS PADUODA TEISINGIAUSIAS ŽINIAS IR GERIAUSIUS RAŠTUS.

IŠ KELIONĖS

Šių metų balandžio mėnesio 26 dieną palikom Amerikos kontinentą. Mūsų laivas mus vežė Europos link. Plaukėme Viduržemio jūros kryptimi. Okeanas šiuo metu ramus. Kelionė buvo smagi. Šeštoj kelionės dienoj praplaukėme Azorų salas. Septintoj dienoj mūsų laivas pasuko į Afrikos krantą ir sustojo Moroke, Kasablankos uoste. Įplaukėme 12 val. dienos. Mums buvo pranešta, kad laivas išplauks tik 9 val. vakaro. Visi keleiviai, kurie plaukė tik kaipo ekskursantai — nusidžiaugė. Atlikę formalumus, 2 val. po pietų jau leidomės apžiūrėti Kasablankos uosto ir jo apylinkių.

Seniau Afrika buvo valdoma europiečių. Dabar jau yra susitvėrę daug nepriklausomų valstybių. Jų tarpe yra nepriklausomas ir Morokas.

Išlipę Kasablankos uoste, radome kitą atmosferą ir kito kontinento žmonių skirtingą gyvenimą ir jų būdą. Čia, mat, išsiplatinus islamo tikyba, kuri rodo jos pasekėjus gryniausioje šviesoje. Kaip užeina kuriam jos pasekėjui noras pasimelsti, ir jis savo užsiėmimo pareigų nėra varžomas, tai, nusimovęs "šliures", basas, lenkiasi ir, liesdamas žemę kakta, atiduoda garbę Alai. Eidamas pro tokį maldininką susikaupi rimtume, nes, kitaip pasielgęs, bijai jį įžeisti. Tokių poteriaujančių žmonių ne tik mūsų grupei, bet ir kitiems teko matyti.

Toliau keliaudami prekybos gatve, išgirdome žmogų reklamuojantį savo prekes angliškai: "mano kaina, bet ne tavo". Kaip jį paklausiau ką tas reiškia, tai jis man pasakė, kad kitose krautuvėse savininkai užsiprašo už prekę keleriopai daugiau. Kas šių papročių nežino ir, jei žmogus nori tą daiktą įsigyti, tai jis jam prašomą kainą ir sumoka. Bet tie, kurie šiuos papročius jų žino, tai vietoj prašomų 10 ar 8 dol. už daiktą, pasiūlo jo savininkui du ar tris dol. ir kartais jis tą daiktą nuperka sava kaina.

Kad išbandyti jo pareiškimą, tai paėjęs toliau užeinu į krautuvę ir klausiu kainos už kepurę. Savininkas užsiprašo tris dol. Aš jam sakau vienas dol. ir jis man kepurę parduoda mano kaina. Toliau nuėjęs įėjau į vaistinę ir nusipirkęs aspirinos, paklausiau vaistininko, kiek verta mano pirkta turkiška kepurė, tai jis atsakė, kad Amerikos pinigais 75 centai.

Taip tai vedama prekyba tam tikrose vietose. Bet apie tokius "triksus" nėra reikalo kalbėti. Reikia bent trumpai užsiminti apie patį arabą. Arabą, kuris tiki Alai ir tiki savo praeities galybės prisikėlimu. Kaip tas arabas bendrai atrodo?

Mums lankant Kasablankos uostą ir keliaujant kai kur pėstiems, kai kur su taksi, daugiausia teko tėmyti tą pilką liaudį. Jeigu pieši jo tipą, tai pirmiausia pastebėsi, kad jis labai suvargęs. Ar jį moterys taip nuvarę nuo koto, (mat, arabams - mahometonams valia turėti daugiau nei vieną moterį) ar gyvenimo sunkenybės jį taip pritrenkė, tai sunku atspėti.

Jo drabužis yra paprastas "lachmonas". Ilgas su bošliku ant pečių kabančiu. Apiplyšęs-skylėtas. Tie, kurie bošlikų nenešioja, o dėvi suitą, tai sunku suskaityti, kieko jo kelnės ir siutas turi lopų ir kiek turi tam tikrų spalvų. Apavas jo yra paprastos "šliurės", tik galai pirštų jas valdo, kulnys nulenktos.

Tipai su bošlikais primena katalikų vienuolius. Skirtumas tas, kad nei vienas Mahometo pasekėjas neturi pilvo ir neturi juostų ar rožančių šonuose kabančių. Turtingesni iš jų važinėja dviračiais.

Moterų vaikščiojant teko pastebėti labai mažai. Jos, kaip paprastai, savo veidus turi pridengusios "tuliumi".

Šalia šio vargdienio gyvenimo yra kitas gyvenimas. Tam kitam gyvenime yra ir automobilis, yra gražiai apsirengęs žmogus, jeigu ne europiejiškais, tai gražiais ir švariais arabiškais drabužiais. Tas turtingesnis žmogus yra biedno žmogaus ponas, jo valdovas.

Trumpai Moroke buvome, tai tiek trumpai apie Moroko ir pakaks.

Europa — Algeciras

Vėliau mūsų laivas atplaukė Europon — Ispanijos Algeciro uostan. Išlipome be jokių varžymų. Rinkomės sau skirtingus kiekvienas kelius. Vieni Madridan, kiti Sevillen, kiti net Portugalijon. Aš pasirinkau Granadą. Pirm negu sėdau į traukinį, tai turėjau 4 val. laiko pavaikščioti po Algecirą. Atrodė, kad tai uostas, kurin kada ne kada įplaukia laivas ir čia ir taksi, yra ir notenai, yra viešos aikštelės, miesto taip vadinamas sodas, bažnyčios ir gana gerų valdžios pastatų.

Ir tik vėliau patyriau, kad šios vietos negali vadinti užkampe, kokia ji man atrodė pirmą kartą išlipus jos krantan. Pirmiausia krito man akin "buro" — asilas. Tie žmonės jaučiasi turtingais, kurie juos turi. Jis, apkrovęs jo kuprą tam tikrom prekėm, veda "biznį". Jo gyvuliukas sumenkęs, suvargęs ir jo savininkas. Drabužiai jo nudėvėti, apavas tam tikros pintinės, kaip kas turi kojines, gi daugumas be jų. Pagal viešą atrodymą, tai reiktų sakyti, kad jie yra su marokiečiais tam tikroj giminystėj. Bet ideologiniai skirtumai didėli. Vieni garbina Alą, kiti — Romos popiežių. Nors ir suvargę, bet atrodo, kad ir jie gyvenime turi savo tikslą — juda. Bet tokios energijos kaip pas mus amerikiečius nepastebėsi. Jų judesys yra čigoniško pobūdžio — lėtas.

Stebi to žmogaus judesius, jį patį ir ieškai atsakymo dėl jo skurdaus likimo. Bet argi tokioj užkampėj kaip šis miestelis rasi tokį atsakymą. Apsiriksi, jeigu bandysi tai daryti.

Tad važiuokime Granadon

Kelionė įdomi tuo, kad jos vaizdai man primena 50 metų atgal, mano brangų gimtinės žemės pavikslą. Čia artojas su (kūdu) liesu kuinu aria lauką. Jo žagrė medinė, su geležiniu noragu. Kai kur laukuose matosi pasėliai, pilni piktžolių. Čia piemenukas eina paskui keletą kiaulių, avių ar ožkelių. Vargo nameliai apspitę mažais vaikučiais. Motina kaip kur prie upelio plauna, kaip kur vedasi mažus vaikučius į laukus. Kitur su jais ravi piktžoles iš savo darželio pasėlių. Ir taip tokius vaizdus berenkant, saulė nusileido, sutemo. Kitą dieną jau

Granadoj

Granada turi savyje Alhambrą. Alhambra — tai yra arabų susideda iš uylių dalių. Arabų valdovų pilis, kurioje jie gyveno ir sodas, kuriame jie leido laisvas poilsio valandas.

Magometonas, jei nori būt išganytas, būtinai turi vieną kartą savo gyvenime aplankyti Meką,

(Tęsinys 10 psl.)

COSMOS TRAVEL BUREAU
PIONIERIUS KELIONIŲ SRITYJE • DAUGIAUSIAI PATYRĘS RUOŠIANT IŠVYKAS Į USSR IR RYTŲ EUROPOS KRAŠTUS
Mes parūpiname vizas į USSR asmenims, kurie į čia atvyko per ar po II Pasaulinio karo ir dabar yra JAV-bių piliečiai.
AR JŪS NORITE ATSIKVIESTI SAVO GIMINES IŠ USSR? — SUSIZINOKITE SU COSMOS
COSMOS TRAVEL BUREAU
45 WEST 45th ST., NEW YORK 36, N. Y. — Tel. CI 5-7711

Galima įsigyti naujai išėjusią Amerikos lietuvio K. B. Kraučiūno knygą
SIAURUOJU TAKELIU
178 dideli puslapiai, daug paveikslų.
Autorius labai vaizdžiai aprašinėja savo gyvenimą. Ypatingai įdomi yra jaunatvė, susitikimas su stipresniais lietuviais daininkais, Lietuvos parapijų bei Amerikos lietuvių chorai ir kasdieninis šeimos gyvenimas. Knygą galima įsigyti pas patį autorių, parašius jam į Daynard Drive, Canton, Conn., arba NAUJIENOSE, pasiuntus joms $2.00 čekį arba Money Orderį tokiu adresu:
NAUJIENOS, 1739 So. Halsted St., CHICAGO 8, ILLINOIS

WHY PAY MORE?
Keep your coal Bin filled.
Special low rates
Franklin County Stoker $13.00
Franklin County Chestnut $15.00
Pocahontas Mine Run $17.25
Pocahontas Range $19.00
In 5 ton lots or more.
Retail coal yards.
Wholesale Coal Distributors Corp.
4845 S. Whipple — LA 3-8821

Ir Jūs galite išėję pensijon apsigyventi New Mexico plotuose
prie buvusių Indionų kalvų, arti Albuquerque miesto, kuris randasi netoli Rockies kalnų. ½ akro sklypai po $495 — išmokėjimui, mokant cash 10% nuolaida. Garantuojami nuosavybės dokumentai, dėl smulkesnių informacijų rašykite adresu:
Dept. A. F.
COMMUNITY BUILDERS,
P. O. Box 744, Albuquerque, New Mexico.

For comfort & enjoyment patronize the
RAMOVA THEATRE
3518 South Halsted
Chicago, Illinois
John Semedalas — Mgr.

Parduodamas vieno savininko 1960 METŲ FORD FAIRLANE, su visais įrengimais, 6 cilinderių, prašo $1325
skambinti Mr. Vytas Vilniškaitis VI 7-9087.

BURNSIDE — POILSIO NAMAI
9435 S. Langley — Chicago 19, Ill.
Phone CO 4-2800
24 val. priežiūra sveikstantiems ligoniams ir vyresnio amžiaus asmenims. Geras maistas, pritaikomas dietinis maistas. Registruotos ir praktikuojančios slaugės.
Lankytojai mielai sutinkami.

KLINE'S KEEN EDGE SERVICE CO.
SOUTHSIDE
SALES — REPAIRING
SHARPENING
HAND AND POWER MOWERS
HUGE STOCK OF REPAIR PARTS
JACOBSEN SALES & SERVICE
All Makes and Types
10222 S. Western — BE 3-6853

Think of mother on Mother's Day May 13th.
Large variety of flowers for weddings — anniversaries, funerals etc. Original creations, reasonable prices at
WHITE WAY FLORIST INC.
7149 S. State St. — VI 6-7149
Please mention this ad.

EXPANDABLE BOOK RACK

19" closed - 32" opened. Beautiful clear finished oak. Attractive addition to any room. Guaranteed against defective workmanship or material. When ordering, state end-design desired: A, B or C.
$2.95 Postage Paid No C. O. D.'s
PORT MANUFACTURING CO.
Box 600 — Route # 3, Dept. AFN
Benton Harbor, Mich.

A'HERN BIKE CITY
Hundreds of bicycles to choose from
Authorized Schwinn dealer.
New & used.
Sales, service, parts.
GO - KARTS - CUSHMAN SCOOTERS
FL 4-0651
4540 W. 63rd St. — LU 1-4540
7847 Ogden, Lyons, Ill. — HI 7-0653

Errare humanum est

"Didieji" irgi suklysta

Tuo metu, kai gimė Napoleonas, pracūzų generolas grafas Guilbertas išleido taktikos vadovėlį, kuriame neatremiamais argumentais įrodė, kad Europoje negali kilti joks karas. Generolos negalėjo nujausti, kad niekam anuo metu nežinomas naujagimis už poros dešimčių metų įstums Pranecūziją į karų sūkurį.

◆

Wilhelm von Humboldt paprašė garsųjį psichiatrą Blanche (Paryžiuje), supažindinti jį su kuriuo nors pacientu. Skirtą dieną ir valandą Humboldt atvyko pas Blanche pietų. Be Humboldto ir Blanche prie stalo sėdėjo dar du svečiai. Vienas iš jų buvo elegantiškai apsirengęs, rūpestingai rinkosi valgius, rodydamas gerą skonį, maloniai kalbėjosi, žodžiu elgėsi, kaip pridera elgtis išauklėtam ir išsilavinusiam žmogui. Kitas svečias dėvėjo ekstravagantišką kostiumą, be pertraukos pasakojo fantastiškas neįtikimas istorijas, braukdamas ranka per pasišiaušusius plaukus ir svaidydamas žaibus iš karšligiškai blizgančių akių.

Humboldt patylomis pasakė Blanshe, paslapčiomis rodydamas į neramųjį svečią:

— Jūsų pacientas iš tikro labai savotiškas ir įdomus.

Blanche nusijuokė:

— Jūs klystate. Pacientas ne jis, o kitas.

— O kas gi šitas nenuorama?

— Honoré de Balzac, — atsakė Blanche.

◆

1839 m. pas Meyerbeerį (Paryžiuje) apsilankė jaunas vokiečių kompozitorius, apsiginklavęs visokiomis rekomendacijomis.

Meyerbeer maloniai pasišnekėjo su svečiu, paprašė kai ką paskambinti ir atsisveikindamas įteikė jam laiškelį, skirtą Leon Pillet, operos direktoriui. Bet tai nebuvo rekomendacija. Turinys buvo trumpas ir nedviprasmiškas: "Mielasai, padėk man nusikratyti šituo pusgalviu".

"Pusgalvio" vardas buvo Richard Wagner.

◆

Garsus prancūzų matematikas Evarist Galois, kurio idėjos vėliau sudarė visos moderniosios matematikos pagrindą, jokiu būdu negalėjo patekti į garsiąją prancūzų Ecole Palytechngue, "Kirtikų" tarpe buvo Cauchy ir kitos garsenybės. Galois žuvo dvikovoje, turėdamas vos 21 metus. Cauchy, žinoma, parašė daugiau, negu Galois, bet savo idėjų gilumu jis negali prilygti Galois.

◆

Pirmojo prezidento Roosevelto žentas Mr. Longworth norėjo tapti Ohio senato nariu. Kaip pridera šitokiais atvejais, jis nuvyko į Harrisoną, norė damas ten įsigyti rinkikų simpatijų.

Mr. Longworth atsilankė vianame iš didžiausiu viešbučių, kuriame svečiams serviruodavo nepaprastai gero vyno. Kandidatas į senatorius visus vaišino gėrimais ir cigarais. Netrukus visi ėmė jį vadinti "mielu, maloniu draugu". Mr. Longworth patenkintas atsisveikino su naujais pažįstamais, nes norėjo aplankyti dar daugiau panašių vietų. Jis pasikėlė ir jau buvo bežingsniuojąs link durų, bet staiga sustojo, išgirdęs kvatojimą.

— Kas čia įvyko? — paklausė jis nustebęs.

— Ak, nieko ypatinga! — atsakė šeimininkas, veltui stengdamasis išlaikyti rimtumą, — Atrodo, Mr. Longworth, kad tamsta nežinai, jog viena Harrisono dalis yra Ohio, kita — Indianoje. Šita dalis kaip tik Indianoje, o jūsų rinkikai — anoje pusėje!

◆

Žinomas rašytojas Graham Green anonimiškai dalyvavo konkurse "Ar Jūs sugebate rašyti taip gerai, kaip Graham Green?" Rašytojas laimėjo trečią (!) prizą.

◆

Darlingtone (Anglija) ūkininko Charles Brownie vištidėje katė atvedė penkis kačiukus ir įpastipo. Viena sena višta ėmė globoti našlaičius ir auginti juos, kaip viščiukus. Jie miega po vištos sparnais.

Tenemano skaitytojai, kad ši trumpa istorija tik per neapsižiūrėjimą bus patekus į " Errare humanum est".

Surinko L. U.

Kriminalistinė uoslė

Vieną vakarą garsus kriminalių romanų autorius Edgar Wallace buvo sukviestęs gausų pažįstamų būrį. Jau puotai įpusėjus jis staiga pastebėjo, kad dingo jo brangus auksinis žadintuvas, stovėjęs ant židinio. Vienas iš svečių sušuko:

— Reikia užrakinti visas duris ir iškratyti visus svečius! Vagis nuplėšė garbę mums visiems! Tai negirdėta gėda!

Bet Edgar Wallace patarė nedaryti kratos ir šypsodamasis pasakė:

— Priešingai, gerbiamieji! Aš prašau visus apleisti mano namą, nes vagį galį išduoti žadintuvo skambėjimas kišenėje, — ir pridūrė, pasižiūrėjęs į savo rankinį laikroduką — žadintuvas lyg tyčia nustatytas taip, kad skambins už kokių penkių minučių!

Tik vienas vienintelis svečias pajudėjo link durų — tai buvo vagis.

GRADINSKAS

TIK $14.95

RCA 6 trans. radijas — puiki dovana mokyklą baigiančiam.

J. G. Television Co., 2512 W. 47 St.

FRontier 6-1998

Ligi Kalėdų atdara ir sekmadieniais nuo 11 — 4 val.

DR. ANNA BALIŪNAS
AKIŲ, AUSŲ, NOSIES ir GERKLĖS LIGOS
PRITAIKO AKINIUS
2858 W. 63rd STREET
Ofiso telef.: PRospect 8-3229
Rezid. tel.: WAlbrook 5-5076
Valandos: kasdien nuo 10 ligi 12 val. iš ryto ir nuo 7 ligi 9 val. vak. Treč. uždaryta. Kitu laiku susitarus.

Tel.: PRospect 8-1717
DR. S. BIEŽIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3148 WEST 63rd STREET
Val.: kas dieną po pietų 1-3; vak. 7-8 tiktai antradieniais ir penktadieniais. Trečiad. ir sekmad. ofisas uždarytas.
Rez.: 3241 WEST 66th PLACE
Phone: REpublic 7-7868

DR. C. K. BOBELIS
INKSTŲ IR ŠLAPUMO TAKŲ CHIRURGIJA
PR 6-1795 arba 312-695-0533.
425 N. LIBERTY ST. R. 25
ELGIN, ILL.
Valandos pagal susitarimą

DR. PETER BRAZIS
PHYSICIAN AND SURGEON
2434 WEST 71st STREET
Ofisas: HEmlock 4-5849
Rezid.: HEmlock 4-2324
OFISO VALANDOS:
Pirmad., ketvirt. ir penktadienį nuo 1—4 ir 7—9, antrad. nuo 1—5, treč. ir šeštadienį tiktai susitarus

DR. JONAS G. BYLA-BYLAITIS
NERVŲ - SMEGENŲ LIGOS, CHIRURGIJA
2737 W. 71st STREET
Valandos: tik susitarus skambinant GR 6-3409

Ofiso telef.: VIrginia 7-0036
Rezidencijos: BEverly 8-8244
DR. T. DUNDULIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Akušerija ir moterų ligos
4157 ARCHER AVENUE
Ofiso valandos:
Nuo 2—4 ir nuo 6—8:30 val. vakaro. Šeštadieniais nuo 2 iki 4 popiet. Trečiadienį pagal sutartį.

Tel. ofiso: HE 4-1414, rez. RE 7-6867
DR. BR. GAIŽIŪNAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2454 WEST 71st STREET
Valandos: 1—3 ir 6—8 val. po pietų kasdien. Šeštadieniais 1—4 val. p. p. Trečiadieniais uždaryta.

DR. A. JENKINS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3844 WEST 63rd STREET
OFISO VALANDOS:
Kasdien nuo 1—4 popiet ir 6—8 val. Treč. ir šeštad. uždaryta.
Ofiso tel.: POrtsmouth 7-6000
Rezid. telef.: GArdens 3-7278

GRovehill 6-1595
Dr. Aldona A. Juška
AKIŲ LIGŲ SPECIALISTĖ IR PRITAIKO AKINIUS
Valandos: 9-12, 7-9 pagal susitarimą, išskyrus trečiadienius ir šeštadienius.
2422 W. MARQUETTE ROAD

Ofiso ir buto tel.: OLympic 2-1381
DR. F. V. KAUNAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1407 So. 49th Court, Cicero
Kasdien 10—12 ir 4—7. Treč. ir šeštadienį tik 10—12.

DR. VL. KAUPAS
VIDAUS LIGOS
(spec. plaučių ir širdies)
756 WEST 35th STREET
(kampas 35th ir Halsted)
Val. vak. 7—9, šešt. 10—2, treč. susitarus.
Ofiso tel. BI 7-0400.
Dieną skambinti CA 5-5010.

Telef. ofiso ir buto: OLympic 2-4159
DR. P. KISIELIUS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4938 W. 15th St., Cicero, Ill.
Kasdien 1-3 val. ir 6-8 val. vakaro. Trečiadieniais uždaryta. Šeštadieniais 12 — 4 val. popiet.

Ofiso telefonas: LAfayette 3-3210
Jei neatsiliepia, šaukite KEdzie 3-2868
Dr. Emily V. KRUKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4146 SO. ARCHER AVENUE
Val.: kasdien po pietų nuo 12—3. Daily afternoons.
Vakarais: pirmad., antrad., ketvirtad. nuo 6—9. Trečiadieniais tik susitarus.

Tel. ofiso: PR 8-7773; rez. PR 6-4732
DR. A. MACIŪNAS
CHIRURGAS
2858 W. 63rd Street
Val.: pirmad. ir ketvirtad. 1-4 popiet, antrad. ir penktad. 5-8 val. vak.

Ofiso tel.: HE 4-1818 arba RE 7-9700
Rezidencijos: PR 6-9801
DR. J. MEŠKAUSKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
VIDAUS LIGŲ SPEC.
2454 WEST 71st STREET
Priėmimo val.: nuo 9-11 val. ryto ir nuo 4-8 val. po pietų. Šeštad. nuo 9:00—2:00 p. p.
Trečiadieniais uždaryta.

Ofiso telef.: CLiffside 4-2896
Rez. telef.: WAlbrook 5-3099
DR. P. STRIMAITIS
Bendra praktika ir chirurgija specialiai
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4644 So. ASHLAND
Savaitės dienomis priėmimo valandos 2—4 ir 6—8 val. vak.
Šeštadieniais 2—5 val. vak.
Trečiadieniais ir sekmadieniais uždaryta. Ligonius priima tik susitarus telefonu.

DR. VYT. TAURAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Bendra praktika, spec. MOTERŲ ligos
Ofisas: 2652 WEST 59th STREET
Tel.: PR 8-1223 arba PR 6-5577
OFISO val.: pirmad., antrad., trečiad. ir penkt. 2-4 ir 6-8 val. vak. Šeštadieniais 2-4 val. po pietų ir kitu laiku pagal susitarimą.

DR. V. P. TUMASONIS
CHIRURGAS
2454 WEST 71st STREET
Ofiso telef.: HEmlock 4-2123
Rezid. telef.: GIbson 8-6195
Priima ligonius pagal susitarimą. Dėl valandos skambinti telefonu HE 4-2123 nuo 1—8 val. p. p. kasdien, išskyrus trečiadienį ir šeštadienį.

DR. STASYS ŽMUIDZINAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
EMERGENCY
Staigiai susirgus ar susižeidus kasdien šaukite telefonu:
434-6967.

Tel. ofiso: VI 2-1581; rez. PR 6-4250
DR. V. VILEIŠIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
802 WEST 31st STREET
(kampas Halsted ir 31-os gatvių)
Priėmimo valandos: kasdien 1-4 p. p. ir 6-8 val. vak. Šeštadieniais 1-4 p. p. Trečiad. ir sekmadieniais uždaryta.

P. ŠILEIKIS, O. P.
ORTHOPEDAS-PROTEZISTAS
Aparatai - Protezai, Med. Bandažai. Speciali pagalba Kojoms (Arch Supports) ir t. t.
Val.: 9—4 ir 6—8. Šeštadieniais 9—1.
ORTHOPEDIJOS TECHNIKOS LAB.
2850 West 63rd St., Chicago 29, Ill.
Tel.: PRospect 6-5084

LIETUVIAI AKIŲ GYDYTOJAI
Dr. Ant. Rudokas, Opt.
4455 So. CALIFORNIA, YArds 7-7381
Tikrina akis, pritaiko akinius, keičia stiklus ir rėmus.
Valandos: 10 ryto iki 8 val. (trečiad. uždaryta), šeštad. 10 ryto iki 2 p. p.

DR. G. SERNER
LIETUVIS AKIŲ GYDYTOJAS
25 metų patyrimas.
Tel.: YArds 7-1829
Pritaiko Akinius
Kreivas Akis
Ištaiso.
Ofisas ir Akinių Dirbtuvė
756 WEST 35th STREET
Valandos: nuo 10 iki 2, nuo 6 iki 8, Treč. uždaryta. Penkt. ir šešt. 10—2 val. po pietų. Arba pagal susitarimą.

Kodėl indai garbina ugnį, vandenį ir karves

Indija su savo puse bilijono gyventojų tebėra vienas labiausiai kaimuose gyvenančių kraštų. Iš dabartinės Indijos (Pakistanui atsiskyrus) 400 milijonų gyventojų daugiau kaip 300 milijonų žmonių gyvena kaimuose ir verčiasi iš žemės.

Kitur toks žemės ūkio kraštas reikštų, kad gyventojai yra prisirišę prie žemės kaip savo maitintojos. Bet Indijoje taip nėra. Ten žemė vaizduojama kaip žiauri ir žmonių aukas mėgstanti dievaitė Motina Kali. Ugnis, vanduo ir karvės yra Indijoje suprantami, kaip trys svarbiausieji gyvybės tęstinumo elementai. Dėl to ten niekas žmogaus nelaidoja į žemę. Ugnis ir vanduo ir mirusiam yra paskutinė vieta, iš kurios jis tariamai vėl atgimsta per reinkarnaciją (naują įsikūnijimą).

Kaip Europos ir Naujojo Pasaulio kraštuose kone kiekvienas didesnis kaimas turi savo kapinaites, taip Indijoje kaimai turi savo mirusiems deginti krematoriumus — lavonų deginimo vietas. Pats šventčiausias indusų miestas Benares yra visą laiką apsitraukęs dūmais nuo daugybės šventosios Gango upės pakraščio laužų, kur dieną naktį deginami iš tolų toliausiai atvežamų numirėlių palaikai sudeginti, kad būtų galima juos įšberti į šventosios upės šventą vandenį. "Kuo greičiau, tuo geriau, nes vos tik kūną sudeginus, siela atsipalaiduoja ir gali vėl atgimti", raminasi indai, tvirtai tikėdami, kad žmogaus kaip ir visų gyvūnų gyvybė nemiršta, — tos pačios sielos, vienam spėjus numirti, gimsta kuriame kitame kūdikyje. Ir taip ciklius kartojasi be pradžios ir be galo.

Deginimo — laidojimo procedūra vyksta šitaip: mirusiojo artimieji atneša kūną, padėtą ant neštuvų. Jei vyras, —apvyniotą balta marška; jei moteris — raudona. Tam tikroje deginimams paskirtoje vietoje yra iš anksto iš medžio malkų sukrautas laužas, ant kurio padedamas lavonas. Po atitinkamų maldų vienas iš artimiausiųjų giminių, uždegęs gniūžtę šiaudų, padega laužą. Lavonui sudegus, "graborius" atskiria "geruosius" pelenus nuo medžio pelenų ir sudeda į urną giminėms vežtis namo, arba, jei deginama prie upės, tai čia pat suverčia į upę. Del to Indijoje nėra to sentimento ryšiūm su motina žeme, kuri ne tik gyvus maitina, bet ir mirusius priglaudžia.

Tuoj po ugnies seka vanduo, kuris maldose garbinamas. Ir tų maldų kiekvienas indas kas rytą turi atlikti veido ir krūtinės apmazgojimo ritualą. Kaip kiekvienas arabas mahometonas svajoja bent sykį per savo gyvenimą nukeliauti į Mekką ir apeiti aplink šventąjį Kabos akmenį, kaip kiekvieno izraelito svajonė yra sykį gyvenime aplankyti Jeruzalę, taip (ir dar labiau) kiekvieno indo troškimas yra sykį savo amžiuje išsimaudyti Gango upės vandenyje. Vanduo indams, ypač kaimiečiams, yra tikrasis sotumo ir bado, gyvybės ar mirties klausimas. Viskas priklauso nuo lietaus, — ar metai bus geri, blogi ar katastrofingi.

Kadangi vanduo ateina iš dangaus ir ateina kaip draugas ir išgelbėtojas, arba kaip žiauri audra ir žudikas, tai jam priskiriama didelė antgamtinė jėga ir reikšmė. O dažnausiai vanduo tenai ateina staiga ir su didelėmis nuostolingomis audromis, vadinamomis monsūnu. Ateina su tamsiais debesimis ir smarkiais perkūnais.

Gegužės ir birželio mėnesiai Indijoje yra sunkiausieji vandens laukimo mėnesiai. Gyventojai iš kartos į kartą žino, kad po baisios kaitros ir sausros periodo kasmet ateina "didysis vanduo", tik nežino iš anksto, ar tas vanduo bus palankus ar neprietelišKas, atneš derlių, sveikatą ir palaimą, ar sunaikinimą ir daug kam mirtį. Štai kodėl Indijoje garbinamos tos dievybės, kurios tvarko dangų, vandenį ir vėjus.

Indijoje, ypač jos pietinėje dalyje per sausros periodą viskas pasibaisėtinai išdžiusta. Atrodo lyg pati giltinė būtų iš žemės iščiulpusi paskutinį drėgmės lašėlį. Gyvenimas visiškai apmirša, niekas nieko nebegali dirbti, negali net judėti. Žmonės ir žvėrys, gyvuliai ir paukščiai egzistuoja kažkokiame letarge su vienintele viltimi kaip nors ištverti iki monsūno ir jo atnešamo "didžiojo vandens". Visi, kas pajėgia, tas dienas stebi ženklus danguje ir iš jų spėja, kada ateis monsūnas. Tokie ženklai kaip "gerų naujienų heraldai" yra — kokio paukščiuko pasirodymas, debeselis danguje, arba net staiga parėjusi dar didesnių karščių banga. Ir dažniausiai pasitaiko, kad didžiausiai karščio bangai atėjus, iš tolo pradeda girdėtis lyg prislopintas monsūno grumėjimas, dangus palengva pradeda keisti savo spalvą, vis labiau tamsėdamas, kol visas dangus aptemsta, lieka debesyse tik viena šviesi kiauryme, kurią jie ten vadina "vėjo akimi". Tai aiškus didžiojo metinio lietaus su audromis artėjimo ženkla. Milijonai žmonių meldžiasi iš džiaugsmo ir baimės, kaip meldėsi jų didysis poetas Rabindranath Tagore:

"Tiek daug dienų sulaikei, o Viešpatie, lietų toli nuo mano ištroškusios širdies. Visas horizontas ana baisiai nuniokotas, o danguje nesimato nė mažiausios debeselio driekanos. Jei taip nori, o mano Viešpatie, atsiųsk nors piktą audrą, kuri dega perkūnais, tik atitolink nuo mūsų tą baisią, deginančią ir nusiminimą širdyse keliančią nevilti...

Dabar, jei tas vanduo iškrinta staiga su uragano audromis, sunaikina žmonių namelius, staiga pripila ir perpila per viršų visus tvenkinius, upių ir upokšnių slėnius, sukelia tvanus ir patvinimus, — to pasekmė yra ir vėl badas. Žmonių, gyvulių, žvėrių, augalų ir paselių palaima yra "protingi" lietūs, kurie krinta tvarkingai, be uraganų, nors visada pila "kaip iš kibiro". Tada vikas staiga prisikelia iš ilgo apmirimo ir prasideda naujas gyvenimas. Prasideda laikotarpis džiaugsmingo darbingumo, džiaugsmo ir padėkos švenčių. Indijos miestuose monsūno metu žmonės išsipila į gatves ir džiugaudami vaikščioja, nors ant galvos lietus lyg iš kibiro verstų. Vanduo indams yra šventas elementas ir dėl to jis visur, kur prieinamas, vartojamas visokioms obliucijos (apsišlakštymo) ritualams.

Maždaug panašiai ten yra ir su žvėrimis bei naminiais gyvuliais. Niekur mitologijoje žvėrys — gyvuliai nevaidina tokio didelio vaidmens kaip Indijoje. Ten iš žvėrių gyvenimo yra prirašyta daugiau romanų ir legendų negu iš pačių žmonių gyvenimo. Žvėrys ten labai figūruoja ne tik žmonių gyvenime, jų meilės ir pykčio, draugystės ir keršto nuotykiuose, bet taip pat ir pačių dievų gyvenime, kur fantastiškose pasakose žvėrys pasireiškia tai dievų rolėje, tai dievai apsimeta žvėrimis ir gyvuliais. Sužvėrėję žmonės ir sužmonėję žvėrys Indijoje yra populiariausios temos.

Gal tai dėl to ir pažiūra į žveris ir naminius gyvulius ten išsivystė visai kitokia, negu pas mus. Tenai keturkojai ir sparnuočiai gyvena ir dalyvauja tame pačiame žmonių gyvenime, todėl europiečiui yra nesuprantamas tas indų fatalizmas santykiuose su tigrais kanibalais, kurie kartais pradeda grobstyti ir ryti vieną po kito kurio nors kaimo žmones. Ten drambliai ir tigrai figūruoja kaip dideli didvyriai indų legendose, o bezdžionių paveikslai puošia šventyklų sienas. Panašiai ten gerbiamos varnos, kurių niekas nenaikina. Ir jų tiek daug, kad vietomis nuo jų stačiai dangus aptemsta.

Žinoma, iš visų kitų "švenčiausios" yra naminės karvės, kurių pienas yra svarbiausias maistas, o mėšlas (išdžiovintas) — prakuras valgiui išsivirti, bei trąša daržui.

MOVING
Apdraustas perkraustymas iš įvairių atstumų.
ANTANAS VILIMAS
3415 So. Lituanica Avenue
Tel.: FRontier 6-1882

PERKRAUSTYMAI
MOVING
Leidimai — Pilna apdrauda
ŽEMA KAINA
R. ŠERĖNAS
2047 W. 67th Pl. WAlbrook 5-8063

"NAUJIENOS" KIEKVIENO DARBO ŽMOGAUS DRAUGAS IR BIČIULIS

NELAUKITE-
RYTOJ GALI BŪTI PERVĖLU!
Jei norite užsitikrinti nuo ugnies namus, baldus, automobilius, ar šiaip ką apdrausti, reikalaukite agento, arba brokerio, kad jis parūpintų jums polisą per mūsų kompaniją. Nelaimei ištikus, neturėsite jokių nemalonumų.
"Mes esame pirmaklasiai nariai Chicago Board of Underwriters"
O'MALLEY & McKAY, Inc.
222 WEST ADAMS STREET KAMBARYS 1043
Telefonas: CEntral 6-5206
Generaliniai Agentai šių Kompanijų:
COLUMBIA INSURANCE COMPANY
PEARL ASSURANCE COMPANY
LUMBERMEN'S INSURANCE COMPANY
MASSACHUSETTS FIRE & MARINE INSURANCE CO.
MICHIGAN FIRE & MARINE INSURANCE COMPANY
AMERICAN AUTOMOBILE INSURANCE CO.
MASSACHUSETTS BONDING & INSURANCE CO.

SIUNTINIUS SIŲSTI Į LIETUVĄ GERIAUSIA TIESIOGINIAI BE TARPININKŲ PER LIETUVIŲ LICENZUOTĄ FIRMĄ
COSMOS PARCELS EXPRESS CORPORATION
Tai viena iš penkių Inturisto, dabar Vniešposyltorgo, firmų, įgaliotų priimti ir siųsti siuntinius į Lietuvą ir SSSR kraštus.
Siuntiniai pristatomi gavėjams Lietuvoj per 6—7 savaites, ir nė vienas siuntinys nebuvo nei užkliuvęs, nei dingęs.
Dabar tik ką gautas leidimas kai kuriems vartotiems daiktams siųsti į Lietuvą licenzuotuose siuntiniuose apmokant muitą čia — būtent:
laikrodžiams, brangenybėms, radio ir foto aparatams, siuvamoms mašinoms, rašomosioms mašinėlėms, muzikos instrumentams, amato įrankiams ir pan.
Taip pat siunčiame standartinius drabužių siuntinius.
Pavyzdžiui: 3 kostiumams vilnonės medžiagos $24.50. Su persiuntimu $45.00.
MAISTO siuntiniai iš DANIJOS pristatomi gavėjams per 3 savaites.
Dėl informacijos bei nemokamų katalogų prašome kreiptis į:
COSMOS PARCELS EXPRESS CORPORATION
3212 So. HALSTED ST., CHICAGO 8, ILL. Tel. CA 5-1864
ARBA
MARQUETTE GIFT PARCEL SERVICE
2439 WEST 69th ST., CHICAGO 29, ILL. Tel. WA 5-2737
E, ŽUKAUSKAS, M. VELECKAS

MENO ŽINIOS

Tvarko MIKAS ŠILEIKIS

DUBUFFET SUPURTĖ AMERIKIEČIUS

Paryžiuj supiaustė jo paveikslus

Gegužės 17 d. Chicagos Meno Institute atidarant Jean Dubuffet 185 kūrinių reprezentacinę parodą, susirinko nedaug žmonių. Prieš parodos atidarymą, kaip paprastai, buvo speciali paskaita supažindinimui autoriaus ir jo kūrybos. Prieš porą mėnesių jo paroda buvo New Yorke Moderniojo Meno Muziejuje. Ir tenai publika jį šaltai priėmė.

Dubuffet 61 metų Paryžiaus dailininkas, nėra tas pats, koks jis buvo prieš Antrąjį Pasaulinį karą. Jo paskutiniai darbai skirtingi nuo ankstyvesnių, taip pat "laukiniškų" ir "nepadorių". Prieš 15 metų Paryžiaus parodoje suerzinta publika supiaustė keletą jo drobių. Kritikai tada nesigailėjo jam aštrių žodžių; išvadino jo tapybą silpna, vaikiška ir nešvaria. Chicago Sunday Tribune meno skilties kritikė Edith Weigle tarp kita ko pastebi:

"Šiandien Meno Institutas ima 50 centų įėjimo mokestį nuo asmens, kuris nori pamatyti apžvalginę Dubuffet parodą. Kaip New Yorke, taip ir čia tas pats anti-menas pakartojamas su mirtina monotonija, neveltui supykdęs savo tautiečius 1946 metais".

Toliau ta pati kritikė daro išvadas, kad Chicagos Meno Institutas perdaug duoda antimeninių parodų, tiesiog publikai brukte bruka keistas inovacijas, kurios neturi meninio kvaliteto. Anot jos:

"Čikagiečiai jau priprato prie keistų pakaitalų. Tapiniuose maišosi klijai su purvu, žvyras, vinys, smėliu apiberiamos šlapios drobės, rašalu sulaistomi paveikslai, lyg būtų kas nors gražaus ir reikšmingo. Negyvas muses, negyvus paukščius, butelių kamščius, atmatų laužą parodose mes matome per daugelį metų".

Dubuffet nusmuko iki dugno ne tiktai nuskurdimu, primityviškumu, bet ir išradingumu, — teksto ir technikos originalumu. Iš kitos pusės, Dubuffet nėra toks profanas kaip jį vadina. Jis yra originalus moderniosios estetikos atstovas, kuris laužo abstraktistų avangardo dėsnius ir supažindina menu besidominčius su naujomis dekoratyvinėmis formomis, nors jos nėra iš "dangaus" paimtos.

Dubuffet gimė Le Havre 1901 m. Pradžioje jam nesisekė meninininko profesija, — grįžo į vyno biznį. Jis pradėjo reikštis visuomenėje tiktai po Antrojo Pasaulinio karo, sukeldamas audrų savo parodose. Senesniais laikais tą pat padarė Picasso, Braque, van Gogh ir kt. invokatoriai bei talentingi menininkai. Atėjo laikas ir jam (Dubuffet) pasirodyti kitaip tarp kitų, nes istorija kartojasi. Chicagos Daily News dienraščio meno kritikas Franz Schulze, pripažįsta, jog Dubuffet paskutinių dvejų dekadų moderniojo meno gyvenime nėra menka figūra. Jis sako:

"Ir kuris dailininkas galėtų geriau sudominti meno pasaulį taip pilnai, kaip jis, kaip jo estetiški polėkiai pavaizduoja pasibaisėjimą, beprotybę, iracionalumą, žalią jėgą — kai jis rašė apie Vakarų racionalią civilizaciją? Kas kitas galėjo įtikinti tiek daug parodos lankytojų, kad jis yra 'savo išradimų pradininkas', 'nesilaikąs tvarkos', 'repulsyvus' ir 'bestiališkas'?"

Jeigu Dubuffeto sukarikatūrintom figūrom tenka biaurėtis, tai reikia susidomėti ir jo išradinga medžiaga, technika, spalvų gražumu. Jo technika tikrai įdomi, net kolažas visiškai skirtingas nuo amerikoniško šablono. Pavyzdžiui: paveikslas išmargintas lopais lopeliais iš sukarpytų į mažus gabaliukus drobės ar linoleumo. Tie lopai skirtingai nuspalvinti ir priklijuoti skersai - išilgai viens kito. Kiekvienas lopelis turi skirtingą spalvą, tarytum vitražas arba mozaika. Kolorytas ramus ir taupus, — ruda, gelsva, mėlyna arba juoda spalva su realistiniu elementu. Be to, jis vartoja plastinę pastą, paper-mache, žemę, smėlį ir kitas priemones. Tas medžiagas klijuoja prie lentos arba stiprios drobės. Yra ir tokių veikalų, kurių paviršius turi iškilimus ir įdubimus, kaip skulptūros reljefas. Tai įdomus pokštas — trečio matavimo dinamika. Yra ir tokių drobių, kurios visiškai plokščios ir bespalvės, kaip paprastas plentas — spalva pilka, bet plento paviršius taip kruopščiai "apvaldytas", kad atrodo, kaip tikras autostrados kelias. Gal nepastoviausia medžiaga bus, tai jo "Botaniškuose elementuose". Čia suklijuoti sudžiūvę miško lapai. Jie atrodo sutrūniję ir sunykę. "Dordognes akmuo" — aliejus ant masonito lentos, man patiko ir, manau, kad kiekvienas juo gali gėrėtis. "Karvė" — atlikta mozaikiniu stilium, labai patrauklus dekoratyvinis dalykėlis. Yra nemažai simboliškų ir reprezentacinių darbų, kuriais tenka susidomėti ir pasigėrėti. Specialiai pailiustruota atskiroje galerijoje labai skirtinga Dubuffeto ankstyboji tapyba, kuri kiek primena van Goghą savo skaidriomis spalvomis.

Grafika juodas-baltas nedaro didelio įspūdžio. Ji nieko nereprezentuoja, tiktai dekoratyvinis linijų ir ratukų ritmo sprendimas.

M. Š.

Dail. Br. Murinas — "Vasarnamiai"

"NAUJIENOS" KIEKVIENO DARBO ŽMOGAUS DRAUGAS IR BIČIULIS

Dail. Br. Murino paroda

Standard Federal Savings and Loan Assn. bendrovės patalpose 4192 Archer Ave., dabar yra išstatyta dail. Br. Murino penkiolika kūrinių, daugiausia akvarelės tapyba.

Knygų vertė

Viena smalsi ponia paklausė Marko Twaino, kuriuo būdu galima nustatyti knygų vertę.

— Labai paprastai, gerbiamoji, atsakė garsus humoristas, — iš knygų išorinių savybių. Įrištos į odą knygos tinka skustuvams galąsti, stori leksikonai — įsilaužėliams mušti, didelio formato atlasai. — langams užkišti iki ateis stiklius, o plonos knygos, pakištos po stalo koja, grąžina tam keturkojui pusiausvyrą!

Anglų Kalbos pamokos
K. GINEITIS
3255 So. Union Ave., Chicago 16, Ill.
Telefonas: Victory 2-0105
Duoda prieš karą baigęs
Čikagos universitetą.
1 dol. 25 ct. val. — privačios
VERTIMAI - PILIETYBĖ - LAIŠKAI

CHICAGOS ŠVARIAUSIAS IR MODERNIŠKIAUSIAS DARŽAS
BUČO DARŽAS
WILLOW WEST INN
AND PICNIC GROVE
83rd and Willow Springs Road
WILLOW SPRINGS, ILL.

GERIAUSIAS ANGLŲ KALBOS ŽODYNAS

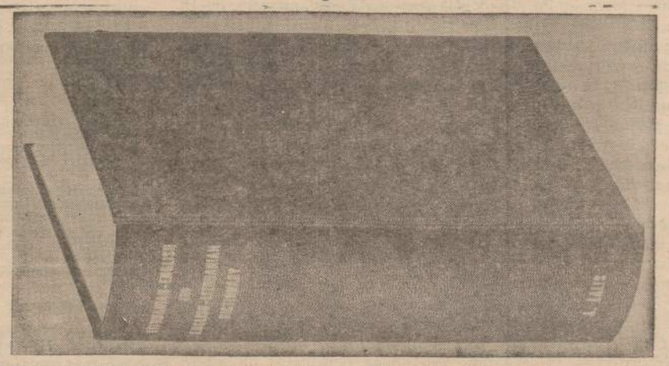

A. Lalio Angliškai-lietuviškas ir Lietuviškai-angliškas žodynas yra plačiausios apimties ir praktiškiausias iš visų iki šio! išėjusių žodynų.

Kito tokio plataus ir išsamaus žodyno artimu laiku nenumatoma išleisti. 1256 pusl. Abi dalys vienoje knygoje, įrištas stipriuose kietuose viršeliuose Kaina $14.

Siųskite čekį arba money orderį:

NAUJIENOS, 1739 So. Halsted Street, Chicago 8, Illinois

Filmai ir nusikaltimai

Dažnai tenka girdėti, kad šis ar anas jaunuolis savo nusikaltimo veiksmus atliko filmo paveiktas. Ar tikrai taip yra, kad jaunuoliams filmo įtaka yra žalingesnė, negu "nepadorios literatūros"? O gal jaunuolyje jau iš anksto glūdi "pikta sėkla" ir dėl to filmas arba knyga jį tik pažadina nusikaltimui?

"Bunte Illustrierte" savaitraščio bendradarbis, psichologas dr. Siegfried Heldwein, į tą klausimą davė tokį atsakymą:

Žalingos įtakos gali sugadinti kiekvieną, nes nė vienas žmogus, kokio amžiaus bebūtų, nėra visai laisvas nuo vadinamųjų prigimties bei charakterio silpnumų. Jo gyvenime vis kada nors iškyla "gundymas".

Tačiau kiekviena įtaka jaunuolius veikia stipriau ir giliau, negu suaugusius žmones. Mat, jauno žmogaus siela tebėra "atvira", kad į ją galėtų laisvai įžengti įvykiai, kurių ji reikalauja augimui ir brendimui.

Kine rodomą vaidinimą jaunuolis pergyvena be pastangų; taigi, visai pasyviai. Jis tenai sėdi patogiai, atsipalaiduoja nuo pašalinių įtampų ir atidengia savo prigimtį, savo psichiką labai plačiai.

Betkoks apsigynimas čia jam yra lyg ir išjungtas. Šitas atsipalaidavimas padidina taip pat iš vaidinimo gimstantį pasitenkinimą.

Jei jis mato ekrane ką nors žalingo, nemoralaus, tą viską jis sugeria į save. Jis beveik nieko negalvoja. Mat, jis turi eiti kartu su vaidinimu. Jam atrodo, lyg jis būtų vaidinamų įvykių dalyvis. Tai reiškia, kad nemoralius veiksmus ir jis pats kartu vykdo.

Jo tą kartu — veikimą išduoda ir jo švelnūs raumenų refleksai. Jeigu ekrane rodomas nusikaltimas, tai pas jaunus žmones kartu žaidžia tie raumenys, kurie yra reikalingi, kad būtų atliktas vyksmas.

Taip yra apmokoma ne tik siela, bet ir kūnas. Intensyvesnis žalingų įtakų perdavimas vargu ar bėra galimas.

Žalingi ir nemoralūs vyksmai gali būti jaunuoliams perduoti ir lektūros keliu, pavyzdžiui, per "šlamšto literatūrą". Tačiau čia pergyvenimų eiga yra kitokia negu filmuose.

Skaitymas yra veikimas ir įtempimas. Žodžiai ir sąvokos jauniems skaitytojams pirmiausia susikoncentruoja į vaizdus fantazijoje. Tam tikrose aplinkybėse žalingas turinys persiduoda jau nublankęs, sunykęs.

Tatai nereiškia, kad bloga ir nemorali literatūra, imant iš pagrindo, yra mažiau žalinga negu filmas. Sprendžiantis veiksnys yra žmogaus polinkiai.

Jeigu jaunuolis iš prigimties turi vešlią, turtingą fantaziją, tada jis perskaitomus dalykus be vargo paverčia aiškiais vaizdais. Jis viską įsivaizduoja plastiškai.

Jo todėl netraukia kinas, ir jis jo nemėgsta. Čia išaiškėja du pagrindiniai skirtingi tipai: tipas, kuris reikalauja paruoštų vaizdų, nes pas jį yra silpna fantazija, ir kitas tipas, kuris skaitydamas daugiau mato ir pergyvena, nes jis turi lakią fantaziją.

Tokiu būdu vienu atveju kenksmingiau veikia kinas, o kitu — knyga.

Bet ar ta žalinga įtaka padaro jaunuolį nusikaltėliu, priklauso nuo to, ar jis savyje turi nusikaltimams palinkimą, kuris šiuo atveju būna pažadinamas ir suaktyvinamas.

Jaunuolio nusikaltimams palinkimas jo gyvenime gali pasilikti užslopintas; t. y. viešumon neiškilti, jei atitinkamų įtakų jis nebus mobilizuotas.

Vienok ir be kriminalinių polinkių pas nesubrendusius žmones gali atsitikti taip, jog jie atliks nusikaltimą, kurį išmoko kine arba knygoje, kai pas juos iškylo traukimas.

Šituos lengvai įtakai pasiduodančius žmones formaliai užhipnoaizavo pergyvenimas — jis jiems buvo "įsakymas". Ir kadangi jie nėra linkę į kriminališkumą, tai pas juos įgimsta pageidavimas nuo to atsipalaiduoti. O tatai jie atlieka — veiksmu. Nusikaltimas arba šiaip nemoralumas, nepadorumas, ką jie dabar įvyko, yra savo rūšies apsigynimas, išsilaisvinimo aktas.

L. Kvečas

J. Rodriguez

Netikėtas atlyginimas

— Gerai, Don Juan, jei jau taip labai norite, aš sutinku. Bet atsiminkitė: stogas kiauras, durys neužsidaro, Andalūzijos kaimiečių namai neturi langų...

Santiago, vienas iš turtingiausių apylinkės ūkininkų, klausiamai žiūrėjo į mane.

— Tad, — ramiai atsakiau aš, — aš liepsiu sulopyti stogą, pataisyti duris ir įdėti langus. Žinoma, jums nereiks nieko mokėti, aš padarysiu tai savo lėšomis.

Aš padariau daug daugiau: aš liepiau nudažyti sienas iš lauko ir iš vidaus, iškloti virtuvę plytelėmis, įrengti vonią, pasodinti gėlių, pataisyti vartelius, apkarpyti krūmus.

Po trejeto savaičių darbai buvo baigti, ir sugriuvęs namas išrodė kaip naujas. Mudu su žmona nutarėme atšvęsti įkurtuves ir sukvietėme daug svečių. Nepamiršome ir savo gerojo šeimininko.

Visi stebėjosi, visi gyrė, o ypač pats Santiago. Po poros taurių jis visai ištirpo.

— Iš tikro, tai stebuklas! Juk tai buvo šuns būda, o dabar ir kunigaikščiui nebūtų gėdos apsigyventi šitame name! Ir ne tik gražu viskas, bet ir labai praktiška!

Aš papildžiau Santiago taurę.

— O vynas... puikus vynas! Tokiame gražiame kambaryje, žinoma, nedera gerti prastesnio vyno! — gyrė girkšnodamas Santiago.

Mano žmona patylomis pasakė man:

— Santiago taip jau nuoširdžiai viską giria! Aš manau, kad jis nuo sutartų trijų šimtų pezetų nuomos šiek tiek nuleis.!

— Tikiuosi, — atsakiau aš irgi pašnabždomis ir garsiai, truputį pabrėždamas žodžius, pasakiau:

— Nemažai ir kainavo tie visi įrengimai!

Santiago žmona buvo sužavėta mūsų virtuve.

— Kaip gražu ir praktiška! Šeimininkė čia jaučiasi, kaip rojuje!

Aš įpyliau dar po taurę maloniems šeimininkams.

— Tamsta, žinoma, supranti, — pasakė Santiago, šluostydamasis lūpas, — kad aš negaliu nuomoti šiltokio namo už tris šimtus mėnesiui. Tūkstantis — tai mažiausioji suma, kurios aš turiu reikalauti!

Verte E. J.

"NAUJIENAS" SKAITO VISŲ SROVIŲ ŽMONĖS: DARBININKAI, BIZNIERIAI, PROFESIONALAI, DVASININKAI, VALSTYBININKAI, MOKSLININKAI JIE ŽINO, KAD "NAUJIENOS" PADUODA TEISINGIAUSIAS ŽINIAS IR GERIAUSIUS RAŠTUS

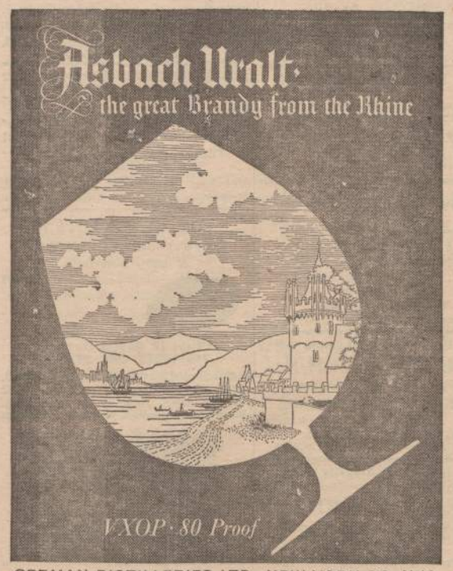

GERMAN DISTILLERIES LTD., NEW YORK 20, N.Y.

NAUMĖ LIŪNAITĖ

MIELI LIETUVIAI!

Mes, trys Lietuvos dukros — aš, Naumė ir mano draugės Augė ir Skardė — senai ir ilgai gyvenę, bet nepasenę, buvę išvietintos, ilgai ir plačiai klajoję, pastangomis Nado Rastenio, pasiekėme lietuviškąją Čikagą ir viešime "Naujienose".

Mes norime atvykti į jūsų namučius ir papasakoti jums savo šiurpulingus pergyvenimus senovės tremtyje. Iš mūsų sužinosite apie tais laikais esantį Bangpūčio dvarą Baltijos dugne, malonią Ravinę, geruosius Ardėnus, mūsų gimtinę — Žvyrynę, tų laikų Lietuvą ir didingas "Trijų Rožių Šventės" apeigas.

Mūsų kelionė į Jūsų namučius, buvusi $5.00, dabar tik $3.00. Prisiųsdami ar sumokėdami "Naujienoms", 1739 So. Halsted St., Chicago 8, Ill., leisite mums atvykti ir viešėti pas jus.

Iki mielo pasimatymo,

NAUMĖ LIŪNAITĖ